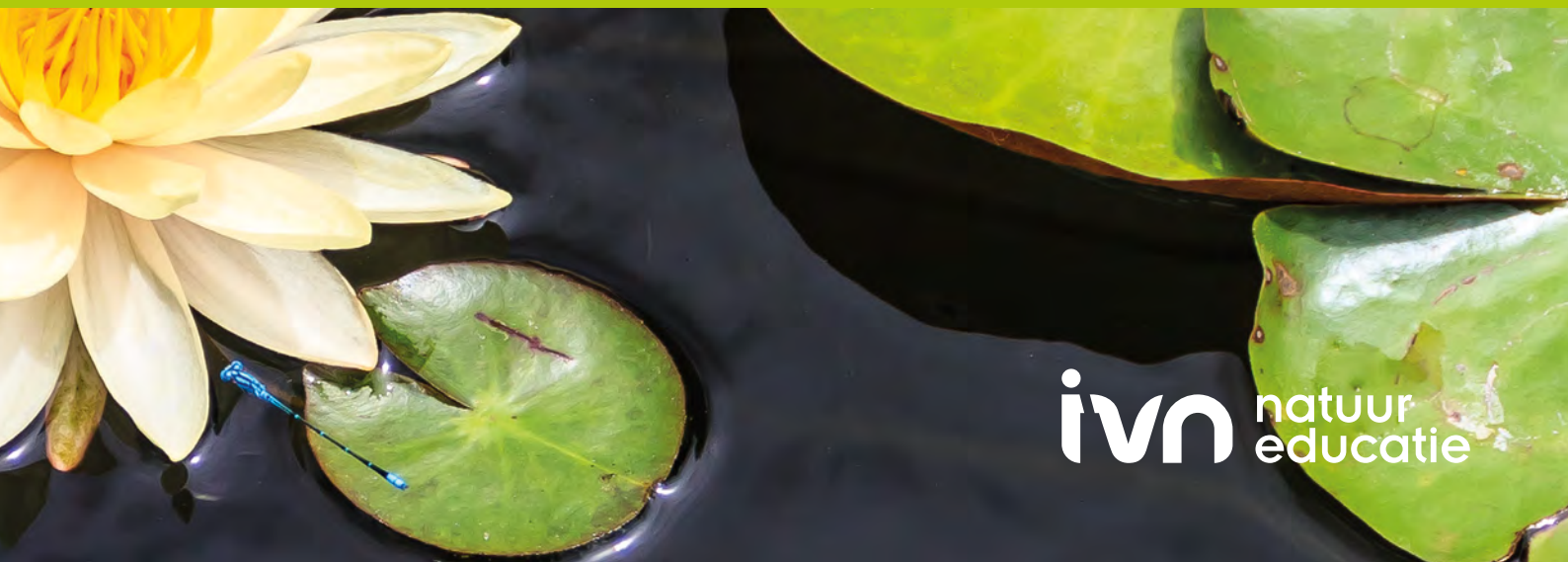

Jaarverslag 2020

21 april 2021

Voorwoord

Beste natuurliefhebber,

De missie van IVN Natuureducatie is om natuur in de harten van mensen te brengen. In deze tijd waarin mensen ver verwijderd zijn geraakt van de natuur vraagt dat om een transitie. Het belang van groen en natuur dient bovenaan komen te staan als het gaat om de inrichting van scholen, wijken, zorginstellingen en bedrijven. IVN werkt aan een samenleving waar mens en natuur weer natuurlijk verbonden zijn. We doen dat door te focussen op gezondheid, kinderen, jongeren, buurten en recreatie.

In 2020 werd IVN net als iedereen opgeschrikt door de coronapandemie. De meeste afdelingen schortten hun activiteiten op en IVN ging over op online educatie. Met de inhaakcampagne #groenomtedoen ontvingen mensen van maart tot juni groene doe-tips. We lanceerden ook de IVN Natuuracademie; een platform met allerlei online cursussen, webinars en podcasts. In het najaar gingen ruim 15.000 deelnemers de IVN #2uurnatuur Challenge aan. Een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. IVN bracht het rapport 'Wat natuur voor je doet' uit, samengesteld door wetenschapsjournalist Mark Mieras. IVN groeide ook het afgelopen jaar weer met meer dan 1.000 leden, passend in de positieve trend van de afgelopen 8 jaar waarin het aantal leden in totaal groeide met meer dan 50%.

Contact met de natuur maakt kinderen creatiever, gezonder en socialer. In 2020 bood IVN weer veel activiteiten en educatiematerialen voor kinderen. ModderDag kon voor scholen en de kinderopvang gelukkig doorgaan en 2.500 locaties deden hieraan mee. Zo speelden ruim 90.000 kinderen op 29 juni lekker buiten in de modder. Nationale Buitenlesdag werd verschoven naar september. Een recordaantal van maar liefst 3.200 basisscholen greep hun kans en meer dan 400.000 leerlingen kregen buiten les. Heel veel Nederlanders ontdekten ook op eigen kracht de natuur in hun buurt. Ommetjes maken dichtbij huis én genieten in de natuurgebieden in de buurt was nog nooit zo populair. Het verschil tussen mensen in groene en stenige buurten neemt daardoor substantieel toe. We hebben hoge verwachtingen van het nieuwe kabinet op dit gebied.

IVN groeide ook in het afgelopen jaar weer financieel. Dat gebeurde ondanks het feit dat onze locaties voor natuurbeleving voor kinderen en jongeren in Apeldoorn en Orvelte nauwelijks gasten konden ontvangen. We realiseerden een positief financieel resultaat, waardoor we een financieel gezonde organisatie blijven.

We zijn trots op de groei van IVN en optimistisch over de toekomst. Steeds meer mensen beseffen dat een gelukkig en gezond leven op onze planeet alleen kan in harmonie met de natuurlijke omgeving. Als IVN dragen we daar graag aan bij!

Jelle de Jong (directeur IVN) en Hans Gilissen (landelijk voorzitter IVN)

Inhoudsopgave

IVN in 2020	4
IVN in coronatijd	5
Vrijwilligers	6
Activiteiten binnen de afdelingen	9
Educatie	12
Natuur en duurzaamheid	14
Communicatie en Fondsenwerving	14
 Thema's	 19
Kind & Natuur	20
Natuur & Recreatie	25
Natuur & Gezondheid	30
Natuur in de Buurt	34
Jongeren	42
 Bestuur en organisatie	 45
Stichting en Vereniging	46
Medewerkers	47
Management Team	49
Raad van Toezicht	49
Verantwoordingsverklaring	50
 Financieel beleid	 53
Algemeen	54
Bestuurlijke en financiële richtlijnen	55
Samenvatting financiële resultaten	56
Toekomst, begroting 2021 en Stichting IVN	57
 Jaarrekening	 59

IVN in 2020

IVN in coronatijd

2020 was een jaar waarin de wereld opeens veranderde. Activiteiten in grote groepen, spontane plannen, onbezorgd samenkomen: het viel grotendeels weg. Een uitstapje in de natuur werd plots één van de weinige uitjes die nog mogelijk was. Nooit eerder was de behoefte aan groen voor ontspanning en recreatie zo zichtbaar. Hoe speelde IVN hierop in? Want hoe stimuleer je mensen om naar buiten te gaan en te genieten van al het moois dat de natuur te bieden heeft in een tijd waarin zo weinig mogelijk is?

Op de hoogte blijven

Na elke persconferentie overlegde een vast corona-crisiscommunicatieteam bestaande uit afgevaardigden van personeel & organisatie, Management Team, communicatie en de verenigingssecretaris over de maatregelen en wat deze betekenden voor IVN. Er werd een corona-Q&A-groep gemaakt op Ons IVN en we stuurden in totaal acht speciale corona-stuifmails – de nieuwsbrief voor IVN vrijwilligers – uit.

Campagnes

Meerdere campagnes werden verplaatst of zelfs helemaal geannuleerd. Denk bijvoorbeeld aan Sloopjesdagen. Toch gingen andere campagnes en activiteiten, zoals ModderDag en Fête de la Nature, wel door. Bij Fête de la Nature zorgden we voor draaiboeken en inspiratiedocumenten om een coronaproof natuurfeestje te organiseren. Met de nieuwe inhaakcampagne #groenomtedoen ontvingen mensen daarnaast van maart tot juni dagelijks een groene doe-tip. Voor thuis, in de tuin of op het balkon: heel coronaproof. Onze websitepagina's werden meer dan 100.000 keer bezocht en het bereik via social media was ruim 1 miljoen views.

Online leren

We lanceerden de IVN Natuuracademie: een platform met allerlei online cursussen, webinars en podcasts. Al luisterend naar de IVN Op Podcast leer je van IVN Natuurgids Jaap bijvoorbeeld van alles over de beuk. Of leer met de e-module 'Paddenstoelen voor beginners' online van alles over paddenstoelen om vervolgens zelf of in een klein groepje op pad te gaan.

Afdelingen

In de bereikmeting van 2020 gaven afdelingen antwoord op de vraag in hoeverre corona invloed heeft gehad op hun activiteiten. Ondanks dat bijna alle afdelingen een afname in het aantal activiteiten zagen, heeft gelukkig maar een kleine 5% van de afdelingen gemerkt dat leden hun lidmaatschap om deze reden opzegden. Daartegenover zag ruim 21% juist een toename in het aantal leden. Juist in deze tijd zien we dat men meer de natuur in trekt. Mooi om te zien dat zij in hun zoektocht naar mogelijkheden bij IVN uitkomen. De (nieuwe) leden kwamen niet met lege handen te zitten, want zo'n 60% van de afdelingen vond een manier om toch activiteiten te organiseren; digitaal of in de natuur, op een manier die past binnen de coronaregels.

Leden

De vereniging telde in 2020 27.500 leden, een groei van 16%. Er kwamen 2.361 nieuwe leden bij.

Vrijwilligers

IVN is een organisatie die mensen lokaal bij de natuur betreft. Dat doen we op scholen, in de zorg, in Nationale Parken en in dorpen en buurten. De 161 afdelingen en de vele IVN vrijwilligers spelen hierin een belangrijke rol.

Bereikmeting 2020

Ook dit jaar hebben IVN afdelingen informatie aangeleverd om een overzicht te geven van alle activiteiten binnen IVN. In totaal hebben 84 afdelingen meegedaan met onderzoek. Met behulp van het totaal aantal leden van 2020 (27.500) hebben we dit geëxtrapoleerd tot onderstaande cijfers.

Alle activiteiten worden georganiseerd door actieve vrijwilligers binnen de afdelingen. Vorig jaar telde IVN 6800 actieve vrijwilligers. Een stijging van bijna 4,5% ten opzichte van 2019. Bovendien waren er meer dan 5.500 vrijwilligers actief voor Schone Rivieren en bijna 1.800 voor Tiny Forest.

In 2020 zijn er veel activiteiten afgelast door de coronamaatregelen. Hierdoor kunnen we geen goede vergelijking maken met het voorgaande jaar. Afdelingen hebben aangegeven dat er toch nog 7.800 activiteiten zijn georganiseerd, waarmee meer dan 88.000 mensen werden bereikt. Hieronder volgt een overzicht van alle activiteiten en het aantal deelnemers.

Soort activiteit	Aantal activiteiten	Deelnemers
Excursies	2.187	24.721
Lezingen	252	6.510
Workshops/cursussen	228	3.244
Open dagen	301	8.632
Activiteiten voor ouderen	305	3.133
Activiteiten natuur- en landschapsbeheer	1.728	8.340
Onderzoeken (bv. tellingen)	1.667	4.842
Webinars, lezingen, cursussen	88	1.592
Bijzondere activiteiten (bv. groepsuitjes)	282	8.430
Jeugdactiviteiten of eigen jeugdclubs	326	5.850
Overige activiteiten	572	13.876

Ook hebben de afdelingen meegedaan aan de landelijke campagnes zoals ModderDag, Buitenlesdag en Fête de la Nature. Ook hier werden de activiteiten getroffen door corona.

Tot slot is onderzocht welk effect corona in 2020 heeft gehad op de afdelingen:

- 5% van de leden heeft hun lidmaatschap opgezegd
- 21% nieuwe leden hebben zich aangemeld
- 30% verschuiving naar digitaal werken
- 93% afname in activiteiten
- 29% vernieuwde of aangepaste activiteiten

Cursushuis

Het Cursushuis ondersteunt afdelingen met hun cursussen, door standaardmateriaal te leveren, maar bijvoorbeeld ook met advies en handleidingen. Veel vrijwilligers worden door hun afdeling opgeleid tot gecertificeerd Natuurgids, Natuurouder, Schoolgids, Jeugdbegeleider, Klimaatgids of Landschapsgids. Daarin staan natuur én didactiek centraal. Daarnaast organiseren IVN'ers een breed scala aan groene cursussen, zoals vogelcursussen, insectencursussen en paddenstoelencursussen. In 2020 werden door de afdelingen zo'n 88 cursussen en trainingen georganiseerd met in totaal zo'n 1.592 deelnemers. Er werden in 2020 drie natuurgidsenopleidingen afgerond. Daarmee is IVN zo'n 80 Natuurgidsen rijker.

1IVN

In december 2019 is door de Landelijke Raad van de vereniging IVN en door de Raad van Toezicht van de stichting IVN besloten om beide organisaties in elkaar op te laten gaan. In 2020 is dit verder ingevuld met als streven om in december de fusie juridisch af te ronden. Er is een stuurgroep 1IVN gevormd om het hele proces te begeleiden, met leden uit alle gremia van IVN. Onder de stuurgroep zijn vijf werkgroepen aan de slag gegaan die de verschillende aspecten van de fusie hebben vorm gegeven. De werkgroep juridische fusie heeft nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement opgesteld. De werkgroep democratisch proces heeft een programma opgesteld voor het versterken van de democratie binnen IVN. De werkgroep visieontwikkeling heeft een start gemaakt met de nieuwe Meerjarenvisie 2021-2025. Via een ledenraadpleging, een enquête onder medewerkers én onder NME-centra is informatie verzameld waarmee in 2021 de visie kan worden uitgewerkt. De werkgroep financiële en personele organisatie heeft interne procedures aangepast aan één vereniging en de werkgroep communicatie heeft de interne en externe communicatie vorm gegeven.

Door de coronacrisis ontstond er een grote werkdruk bij de rechtbank in Amsterdam, waardoor de juridische fusie vertraging opliep en uiteindelijk afgerond kon worden in april 2021.

Samen meer bereiken

Samen met vrijwilligerconsulenten, actieve leden en projectleiders is er een aanpak samengesteld om IVN'ers (beroepskrachten en vrijwilligers) beter te laten samenwerken en nieuwe vrijwilligers te verwelkomen: Samen meer bereiken. De versie voor beroepskrachten was eind 2019 gereed, de versie voor vrijwilligers volgde begin 2020. Door de coronacrisis is de uitrol in 2020 niet goed van de grond gekomen. De aanpak geeft handvatten om vorm en inhoud te geven aan 1IVN; hoe kunnen we samen meer bereiken? Wél is het in 2020 gelukt om (vooral digitaal) de vrijwilligersconsulenten te trainen in de 'organizing'-methodiek en is gelijktijdig het handboek organizing voor IVN'ers, 'Hoe schep je een zwerm?', geschreven. Dit handboek is via Ons IVN beschikbaar voor alle IVN'ers.

Actieplan Kracht van de Groene Vrijwilliger

IVN is betrokken bij het Actieplan Kracht van de Groene Vrijwilliger. Vanuit het programmateam (met afvaardiging van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de 12 provincies, Soorten.nl, IVN, LandschappenNL en het ministerie van LNV) zijn in 2020 twee inspiratiedagen georganiseerd: één voor provinciale ambtenaren en één voor groene organisaties. Leer je groen en het Groen Traineeship worden ook ondersteund door het Actieplan. Verder is er een impuls gegeven aan de ontwikkeling van provinciale actieplannen waarin groene organisaties samen met de provincie afspraken maken over de versterking van het groene vrijwilligerswerk. In vijf provincies heeft dit al geleid tot een concrete invulling.

Activiteiten binnen de afdelingen

Hoogeveen

Ondanks dat een hoop activiteiten in 2020 niet konden doorgaan in verband met corona, heeft IVN Hoogeveen een groot bereik gehad met activiteiten, gastcolleges, workshops, wandelexcursies en het Struinhuis dat wekelijks open was. Mensen konden deelnemen aan de waternachtwandeling op 7 maart, de opschoonochtend op 20 april en World Clean-up Day op 19 september. Maar ook aan diverse wandelexcursies en natuurfotografieworkshops in oktober tijdens de #2uurnatuur Challenge.

Burendag was kleinschalig maar toch een groot succes: op 26 september heeft IVN Hoogeveen samen met een aantal gezinnen uit de buurt en bewoners van het AZC gewerkt aan een nieuw speeltoestel voor het Steenbergspark en een wilgenhut voor de speelnatuurroute.

Tot slot zijn er in de schoolvakantie zomerochtenden georganiseerd: allerlei activiteiten in de natuur, op woensdag voor kinderen van 4 tot 8 jaar en op vrijdag voor kinderen van 8 tot 12 jaar. Elke week met een ander thema zoals waterbeestjes, bodemdieren, bijen, muziekinstrumenten of zaadbommen. Elke ochtend was volgeboekt met 10 kinderen!

Almere

IVN Almere miste haar leden. Dat was het uitgangspunt tijdens een digitale bestuursessie. Enkele enthousiaste bestuursleden maakten een opzetje en zo ontstond een envelop met 'Bostuinthee', zaadjes en een kaart. Voorzien van adressticker werden deze, voor zover mogelijk, rondgebracht bij de leden. De rest werd verstuurd. De post werd gewaardeerd door de leden. Hieruit blijkt wel weer dat betrokkenheid een belangrijk aspect is bij het behouden en uitbreiden van je ledenbestand.

Uden

IVN Uden organiseerde in 2020 een aangepaste Slootjesdag. In drie groepen van 25 personen werd gezocht naar amfibieën en andere waterdieren. Wat bleek? Met wat aanpassingen was een leuke slootjesactiviteit coronaproof te organiseren! Vooraf aanmelden was verplicht in verband met een veilige planning en organisatie. De ouder(s) begeleidden hun kinderen aan de waterkant. IVN Natuurgidsen gaven tekst en uitleg op 1,5 meter afstand aan twee watertafels en groepjes werden om beurten begeleid. Het leuke van deze aangepaste Slootjesdag was dat deze door de maatregelen veel rustiger verliep dan voorgaande Slootjesdagen. Een leerzame ervaring voor de toekomst! Bovendien was er volop aandacht van diverse media omdat er in deze tijd verder weinig activiteiten doorgingen. De Slootjesdag kwam tot stand in samenwerking met sVLU, gemeente Uden, waterschap Aa en Maas en Water Natuurlijk Aa en Maas.

De vangst van de Slootjesdag was groot: posthoornslak, poelslak, (larve) geelgerande watertor, schrijvertje, waterscorpioen, bootsmannetje/ruggenzwemmer, nimf libelle, nimf waterjuffer, groene kikker, bruine kikker, kleine watersalamander, waterspin, muggenlarve, tubifex/slingerworm, rattestaartlarve, bloedzuiger, schaatsenrijder, watervlooi, staafwants, watermijt en erwtenmossel.

Amsterdam

De werkgroep 'cursussen' zorgt ieder jaar voor de organisatie van verschillende natuurscursussen. In 2020 konden ondanks corona veel cursussen doorgaan: Vogelen voor beginners, Paddenstoelen en Natuurfotografie. Het aantal deelnemers lag tussen de 8 en 21 deelnemers per cursus.

Noord-Midden Achterhoek

De Achterhoek is een prachtig wandelgebied. Het landschap is gevarieerd: bossen, heide, veengebieden en ook nog landgoederen en kastelen. De Natuurgidsen vinden het leuk daarover te vertellen en mensen mee te nemen. Maar nu even niet. Daarom is IVN Noord-Midden Achterhoek begonnen alle wandelingen in de routes app te zetten, van 1.5 tot ruim 7 kilometer. Natuurlijk missen de gidsen de interactie met de deelnemers. Maar voor nu is het een mooie oplossing. De wandelingen zijn inmiddels tussen de 40 en 160 maal gedownload. Dat is zelfs een groter bereik dan de 20 à 50 deelnemers van de fysieke wandelingen!

Amstelveen

IVN Amstelveen kwam in het coronajaar met een beschreven wandeling op de website. Mensen kunnen zelf bepalen wanneer ze gaan lopen, met een beschrijving van de website. Zo'n wandeling bleek totaal anders dan een rondleiding met een gids. Het was duidelijk: er moest een knop om. Het is niet meer een wijs-aan-en-vertel-verhaal maar een ontdek-het-zelf-verhaal.

Een beschreven rondleiding leent zich uitstekend voor natuurbeleving, omdat de wandelaars hun eigen tempo bepalen. Bij een bloemenweitje kun je een tabel met foto's en de namen van de bloemen opnemen in de beschrijving, en de wandelaar mag zelf uitzoeken wat hij kan vinden. De digitale wandeling van De Poel werd 91 keer bekeken, de wandeling van Het Schinkelbos 167 keer en van Het vogeleiland 66 keer.

Oisterwijk

In 2020 bestond IVN Oisterwijk 60 jaar, daarom zouden er dat jaar allerlei activiteiten worden georganiseerd, waarbij de biodiversiteit in de gemeente Oisterwijk de rode draad moest worden. Corona maakte het een uitdaging om dit

13 C

45510NKEN1

09/11/2020 08

te realiseren. We bedachten een project waaraan iedereen mee kon doen. In het jubileumjaar konden alle flora en fauna waarnemingen doorgeven via BioBlitzes. Het streven was om op 2020 soorten te komen, maar er werden wel 3134 soorten geteld!

De zoogdierenwerkgroep van IVN Oisterwijk is in het kader van dit jubileumjaar een project gestart met de naam Camera in de Tuin: hiermee konden inwoners van de gemeente Oisterwijk kennismaken met de dieren die hun eigen tuin opzoeken, overdag én 's nachts. Er werden camera's met bewegingssensoren gebruikt die ook 's nachts opnamen maakten. Het meest voorkomende zoogdier dat voor de camera kwam was de huiskat. Verder kwamen veel bosmuizen en veldmuizen in beeld, een aantal eekhoorns en konijnen. Verrassend was dat er toch geregeld een egel werd gezien en zelfs een keer een steenmarter!

Texel

In maart 2020, na de aankondiging van de lockdown, kwam erlid Peter Ampt van IVN Texel met het idee om in de wekelijkse nieuwsbrief tips te plaatsen om zelf de natuur te ontdekken. Van grote ommetjes tot klein natuurgeluk dichtbij huis – de mooiste plekjes op Texel met allerlei weetjes werden met onze leden gedeeld. Dankzij dit mooie initiatief hebben de Texelaars ook in 2020 nooit verlegen gezeten om er op uit te gaan!

Loop bij de dijk langs: de Texelse "rotskust". Er leeft van alles op de rand tussen dijk en water. Van zee-alsem (pluk een stukje een ruik eraan!) tot zeekool (breek een klein stukje af en proef het. Zilte kool. Lekker?). Vooral de wieren zijn bijzonder. Tussen de stortsteen groeien verschillende soorten. Je hoeft ze niet op naam te brengen, maar verwonder je alleen al over de prachtige kleuren en vormen.

En ...vergeet de vogels niet. Soms loont het de moeite om even aan de dijkrand te gaan zitten en even te kijken naar wat er zoal vliegt. Let op! Als je tussen de stortsteen wilt lopen, doe dan iets aan je voeten! Fijne wandeling!

Educatie

Het jaar 2020 begon op het gebied van cursussen vol goede moed. Het zag eruit alsof het aantal van 170 natuurcursussen door heel Nederland opnieuw behaald zou worden, of zelfs overtroffen. Vanaf maart werd het moeilijk om het persoonlijke contact, een belangrijk aspect van onze cursussen, vorm te geven. Dat vroeg om schakelen. In korte tijd waren er online trainingen voor deelnemers en waren er handleidingen beschikbaar voor het geven van online educatie. Een aantal bikkels hebben zich vastgebeten in de uitdaging. Ze organiseerden webinars, deden het theoretische deel van hun Natuurgidsenopleiding volledig online en gingen in kleine groepjes aan de slag. Toch zagen we een sterke terugloop in het aantal cursussen. Tegen het eind van 2020 trok het weer aan. We zijn heel blij met de veerkrachtige en innovatieve ideeën die ontstonden tijdens de coronacrisis. Zo zijn er totaal in 2020 toch nog ruim 70 cursussen aangeboden.

Inspiratie voor online variant

Annuleren of een online alternatief verzinnen? Voor die vraag stonden Yvonne en Ineke van IVN Vecht & Plassengebied maart 2020 toen corona een fysieke cursus onmogelijk maakte. De docenten én de cursisten wilden graag aan de slag, dus gingen ze online pionieren. Met succes. Ze geven nu in maart 2021 voor de tweede jaar een online versie van de cursus Stap voor Stap Moestuiniëren. En hebben deze tevens beschikbaar gemaakt voor andere afdelingen.

Corona drukte ook een positieve stempel op natuureducatie dit jaar. Mensen zagen opeens veel meer van de natuur in hun directe omgeving en werden daar toch wel heel nieuwsgierig van. De honger naar meer weten nam gestaag toe. Dat was een steuntje in de rug voor de al langer bestaande wens om een e-learning platform te hebben voor externen. De IVN Natuuracademie Online werd opgericht. De Natuuracademie staat naast het bestaande platform Leer je Groen (voor leden). Het nieuwe platform biedt gratis

en laagdrempelige e-learningmodules, webinars en podcasts om zoveel mogelijk mensen op hun eigen moment en plek kennis te laten maken met hoe interessant de natuur is. Je wordt aangespoord om zelf naar buiten te gaan én om deel te nemen aan excursies of cursussen bij afdelingen. Zo krijgen we er hopelijk een heleboel nieuwe deelnemers bij wanneer daar straks weer ruimte voor is.

Binnen IVN worden allerlei soorten cursussen en trainingen aangeboden, zowel door afdelingen als door beroepskrachten. Voor het brede publiek, maar tevens voor professionals en intern voor IVN'ers. Het aanbod is zó groot dat het daardoor soms wat onoverzichtelijk is. Dit maakt profilering en het zien van ontwikkelkansen lastig. De Natuuracademie is een programma waarin we kijken hoe we IVN als geheel kunnen versterken op het gebied van educatie. In 2020 is er een overzicht gemaakt van het aanbod voor verschillende doelgroepen, een start gemaakt met een profileringsplan en is het platform 'IVN Natuuracademie Online' gelanceerd.

Daarnaast is een start gemaakt met het visietraject over educatie binnen IVN. Hierin was de overgang naar 1 IVN het aangrijppunt. Als er opnieuw wordt gekeken naar hoe een organisatie is vormgegeven, roept dat vragen op over de essentie ervan. Want wat betekent educatie op het moment binnen IVN? Wat mogen mensen verwachten van onze educatie? Hoe verbinden we het met alles wat we doen? Zijn we daar tevreden over of mag het wel weer eens onder de loep? Als we ons willen blijven innoveren en aansluiten bij de maatschappij, wat betekent dat dan? De komende jaren gaan we hier met veel plezier mee verder.

De cursus 'Tuinreservaten' is gereviseerd en omgedoopt tot 'Een levende tuin maak je zelf'. De cursus en het gelijknamige boek richten zich op de particuliere tuinbezitter die zijn/haar tuin natuurvriendelijker in wil richten en onderhouden, maar niet zo goed weet waar te beginnen. Tijdens de opfrisbeurt is het in een moderner jasje gestoken. En voor de cursus is een losse workshop toegevoegd over 'Een levend balkon maak je zelf'. Zo hopen we mensen met allerlei soorten buitenruimtes te ondersteunen. Het boek is te verkrijgen in de webwinkel en de cursusmaterialen kun je downloaden via Ons IVN.

Er is samen met een groep enthousiaste jongeren van het Groen Traineeship een start gemaakt met de cursus 'Vogels voor beginners'. Vogelen nam de laatste jaren toe in populariteit, maar de interesse in vogels kreeg een enorme boost tijdens de coronapandemie. Deze cursus helpt beginners op weg in de wereld van deze wonderlijke dieren. Hun uiterlijk, gedrag en eerste stappen in de herkenning. Zowel het boek als de cursus zijn niet specifiek gericht op vogels leren herkennen, maar meer een brede kennismaking. Het boek is te verkrijgen in de webwinkel en de cursusmaterialen kunnen IVN'ers downloaden via Ons IVN.

Dan de Natuurgidsenopleiding. Deze wordt regelmatig aangeboden door afdelingen, maar de vraag is ongeveer 10 keer zo hoog als het aantal opleidingsplekken per jaar. Zonde om zoveel mensen die staan te trappelen, geen geschikte plek te kunnen bieden. Daarom zijn er twee trajecten opgestart:

- Een revisie van het ondersteuningspakket voor afdelingen die de Natuurgidsenopleiding (eventueel) willen aanbieden. Je wordt stap voor stap door het proces heen geholpen, met praktische tips, voorbeelden, sjablonen en overzichten. We hebben geprobeerd om concrete antwoorden te vinden voor vragen en signalen die we de afgelopen jaren hebben opgevangen vanuit afdelingen. Hopelijk helpt dit nieuwe ondersteuningspakket om het aanbieden van een Natuurgidsenopleiding voor meer afdelingen binnen bereik te brengen. Dit nieuwe pakket wordt in voorjaar 2021 in gebruik genomen.
- Er is een start gemaakt met de Basisgidsencursus. Deze cursus moet als klein broertje/zusje naast de Natuurgidsenopleiding komen te staan. Je leidt deelnemers niet op tot algemene natuurgids, maar bijvoorbeeld tot vogelgids of Veluwegids. Deze cursus is compacter en daarmee hopelijk toegankelijker voor meer afdelingen om aan te bieden. Ook interessant voor deelnemers voor

wie een Natuurgidsenopleiding moeilijker te combineren is met hun werk en privéleven. Dit project loopt door in 2021.

Er waren veel mensen betrokken bij educatie dit jaar. Stagiairs, trainees, vrijwilligers die op vaste of projectbasis meewerken, en beroepskrachten verspreid door heel Nederland. We merken dat educatie echt leeft. Voor zover de maatregelen het toelaten proberen we om langs te gaan in verschillende regio's om de dienstverlening te blijven verbeteren.

IVN Het Woldhuis

Het Woldhuis is een mooi statig landhuis in Apeldoorn, waar IVN natuurkampen verzorgt voor basis en voortgezet onderwijs. Daarnaast wordt het landhuis gebruikt als locatie voor vergaderingen, trainingen en verhuur. Op het landgoed is een grote moestuin te vinden, een Tiny Forest en een voedselbosje. In 2020 heeft het Woldhuis haar Green-Key gouden certificaat behouden: het hoogst haalbare duurzaamheidslabel voor de toeristische en recreatieve branche in Nederland. Daar zijn we trots op!

In 2020 was het Woldhuis grotendeels gesloten in verband met corona. In 2021 hopen we weer natuurkampen en andere bijeenkomsten te mogen verzorgen.

Natuur en duurzaamheid

Net voor het jaar 2020 begon lanceerden we de IVN kalender 'een duurzaam jaar'. Alle 2.000 exemplaren zijn inmiddels verkocht en de herdruk is in werking gezet. Aanvullend aan deze jaarkalender werd op ons IVN de online community Samen Duurzaam opgestart. Twaalf thema-ambassadeurs gaven in lijn met de IVN kalender tips en advies aan inmiddels meer dan 400 leden van deze groep. De online community Samen Duurzaam kende in 2020 een ledengroei van 85%.

De IVN klimaatcursus

De allereerste pilot van de IVN klimaatcursus konden we net voor de eerste lockdown in maart 2020 afronden. Door deze pilot in samenwerking met IVN Rijk van Nijmegen werd de IVN klimaatcursus een feit.

Twee afdelingen hebben de cursus in 2020 nog offline kunnen organiseren. Er is een spin-off ontstaan en we bieden nu de IVN klimaatcursus ook als online versie aan. Deze cursus werd in 2020 vijf keer aangeboden en hierdoor konden we meer dan 100 cursisten bereiken. Alle cursisten werken toe naar een actieplan De Groene Verandering. Deze actieplannen hebben we als best of in 2020 weten te verzamelen.

Wat een noodoplossing was om corona door te komen bleek zó goed aan te slaan, dat we in 2020 de online cursus zodanig hebben ingericht dat deze nu ook door IVN afdelingen en andere groene organisaties kan worden gegeven.

Voor de IVN klimaatcursus zijn maar liefst 25 vrijwilligers geworven en getraind. Deze groene vrijwilligers zetten zich vanaf 2021 in voor een duurzame voorzetting van de IVN klimaatcursus De Groene Verandering. Bij de doorontwikkeling van de IVN klimaatcursus werd gebruik gemaakt van de expertise van jongeren (deelnemers aan het Groen Traineeship traject).

60 jaar IVN

De grote festiviteiten rond 60 jaar IVN konden in 2020 helaas niet doorgaan. De programmering is rond, maar de uitvoering ligt vooralsnog stil. Wel is op andere plekken, zoals het ledenmagazine, volop aandacht besteed aan 60 jaar IVN. Ook kregen de afdelingen een feestpakket toegestuurd.

Communicatie & fondsenwerving

In 2020 heeft IVN net als in voorgaande jaren een aantal grote landelijke campagnes gevoerd. Met deze campagnes werken we actief aan het verbinden van meer mensen met de natuur. Doorlopend zoeken we naar nieuwe kansen om onze naamsbekendheid te vergroten en meer mensen te betrekken bij onze missie. In 2020 hebben we, ondanks de beperkingen door het coronavirus, het merendeel van de campagnes kunnen laten doorgaan. Daarnaast hebben we actief ingezet op het vergroten van onze online community door middel van onder andere de #groenomtedoen campagne en de #2uurnatuur Challenge.

Landelijke campagnes

#groenomtedoen

Tijdens de eerste lockdown zijn we bijna direct de #groenomtedoen campagne gestart. Met deze campagne bood IVN van 23 maart tot 1 juni 2020 inspiratie voor het coronaproof genieten van de natuur. Dagelijks deelden we een doe-tip die makkelijk in huis, in de tuin of op het balkon of in de buurt uit te voeren was. De tips waren te vinden op de website en op de social kanalen: Twitter, Instagram, Facebook.

In totaal zijn de #groenomtedoen webpagina's meer dan 100.000 keer bezocht. Onze social posts genereerden in totaal meer dan 1 miljoen weergaven!

ModderDag

In verband met corona is besloten om ModderDag op publieke locaties te annuleren. Met wat aanpassingen kon het gelukkig wel doorgaan op kinderopvanglocaties en BSO's. In totaal speelden dit jaar meer dan 90.000 kinderen op 2.530 plekken in de modder. In de Randstad, Utrecht en Noord-Brabant werden verreweg de meeste ModderDag-activiteiten georganiseerd.

Met een livestream van de Nationale Postcodeloterij bereikte ModderDag bovendien ruim 75.000 mensen. Er waren 34 ModderDag publicaties in printmedia (waaronder een artikel in het Algemeen Dagblad) en 88 online publicaties.

AD Nieuws Regio Sport Show Video NLThuis

Almelo Alphen Amersfoort Amsterdam Apeldoorn Arnhem Bergen op Zoom Boxtel Breda

▲ Kinderen maken onder leiding van juf Karin moddergeschten in de modderkuilen. © Van Aalsendaal Fotografie

Osse kinderen storten zich vrolijk en vol overgave op modder

OSS - Naar hartenlust storten zo'n 75 kinderen van het Osse kindcentrum De Regenboog zich maandag op modderspelletjes. Want De Regenboog haakte weer enthousiast in op de nationale ModderDag.

Maarten van de Rakt 20-05-20, 17:21 Bron: BD

Buitenlesdag

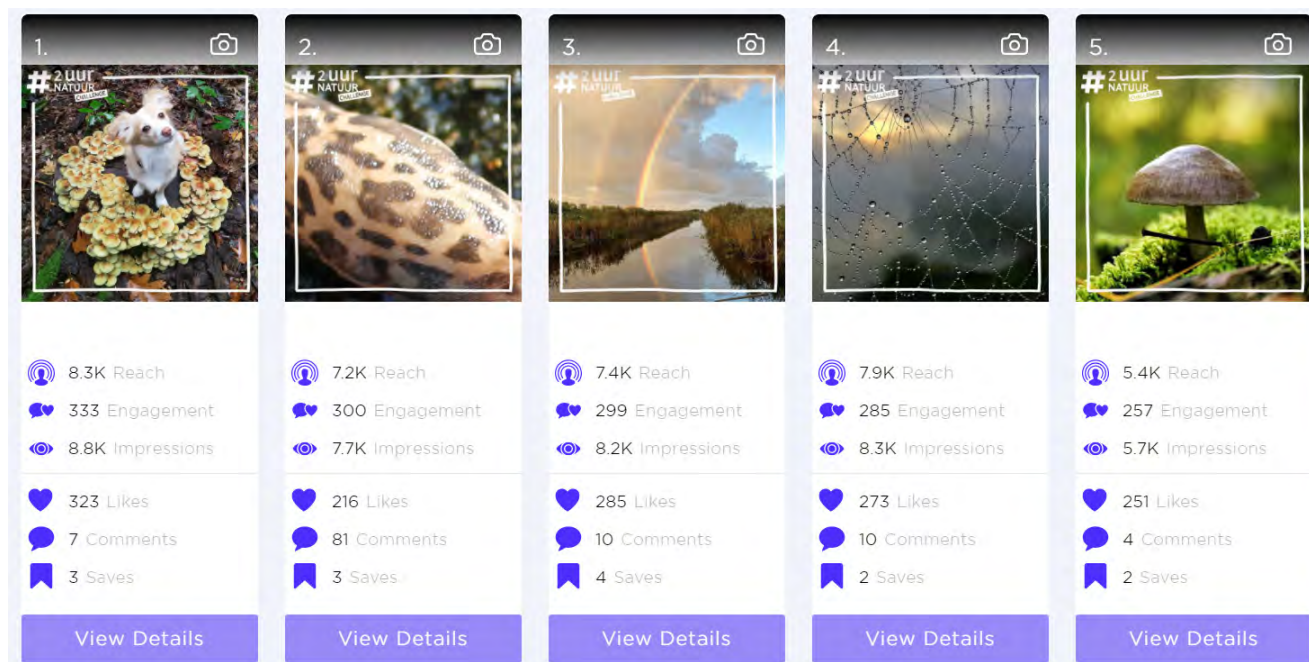
De Nationale Buitenlesdag vindt normaal gesproken plaats in april. Vanwege de coronacrisis is de dag in 2020 verschoven naar 22 september. Een recordaantal kinderen kreeg in 2020 buiten les: meer dan de helft van alle basisscholen in Nederland deed mee. In totaal kregen 40.000 kinderen op 3.200 basisscholen buiten les.

Najaarscampagne: de #2uurnatuur Challenge

In oktober organiseerden we de tweede editie van de #2uurnatuur Challenge. Met onze najaarscampagne stimuleren we mensen om ook (juist!) in de herfst de natuur in te gaan en vragen we aandacht voor de activiteiten van onze afdelingen (zoals paddenstoelenwandelingen). Met de #2uurnatuur campagne haken we in op recent onderzoek, waaruit blijkt dat mensen die twee uur per week in de natuur doorbrengen, hun leven een hoger cijfer geven.

De campagne was ook dit jaar een groot succes. Ruim 15.000 deelnemers gingen in oktober verschillende Challenges aan om de natuur te beleven. Uit de enquête blijkt dat 78% van de deelnemers een positief effect op de gezondheid heeft ervaren tijdens de opdrachten. Zij geven aan zich onder andere meer ontspannen (64%) en vrolijk (52%) te voelen.

Op social media groeide het aantal volgers aanzienlijk rond de #2uurnatuur campagne. De hashtag #2uurnatuur is 3.990 keer gebruikt in posts op Instagram. Het aantal Instagramvolgers groeide in oktober met 631, het aantal volgers op Facebook met 465 en op Twitter met 105.

IVN Online

IVN Routes

Ook in 2020 bleef het aantal deelnemende IVN afdelingen aan de Routes app groeien en daarmee nam het aantal educatieve natuurroutes in de app toe. Zo zijn er steeds meer fietsroutes, wandelroutes en routes voor bijvoorbeeld kinderen en ouderen te vinden. Maar ook routes met specifieke onderwerpen, zoals stadsroutes, paddenstoelen en strandroutes. De IVN-website is gekoppeld aan de app, waardoor aangemaakte routes in de app automatisch vindbaar zijn op de website. Eind 2020 stonden er ruim 280 routes in de app, deden 70 afdelingen mee en was de app 48.000 keer gedownload.

Website

De website van IVN werd in 2020 bezocht door zo'n 1.924.000 mensen: een mooie stijging (5%) ten opzichte van vorig jaar. Door campagnes als de #2uurnatuur Challenge en #groenomtdoen, de populariteit van Tiny Forest en de Routes app weten veel mensen de website van IVN te vinden.

Social media

14.800 instagram volgers
+55% ten opzichte van 2019

27.400 facebook volgers
+21% ten opzichte van 2019

14.800 linkedin volgers
+29% ten opzichte van 2019

19.500 twitter volgers
+5% ten opzichte van 2019

Gedurende 2020 realiseerde IVN een groei op al haar kanalen. Op Facebook steeg ons aantal volgers naar 27.400: een groei van 21%. Op Instagram groeiden we naar 14.800 volgers, een groei van maar liefst 55%. Op LinkedIn groeide ons netwerk met 29% naar 14.800 connecties. Op Twitter groeide onze volgersbase naar 19.500 (2%).

Mens en Natuur magazine

Net als voorgaande jaren verscheen het IVN ledenmagazine Mens & Natuur vier keer, met een oplage van ca. 24.000. Het blad inspireert, enthousiasmeert en biedt praktische informatie van en voor IVN'ers. Ons jubileumjaar werd breed uitgemeten in Mens & Natuur. Vlaggetjes op de covers, een dossier over 60 jaar IVN, interviews met IVN'ers van het eerste uur en we stuurden [een prachtige 'oude' natuurposter](#) mee. Ook lieten we zien hoe IVN'ers ook in het coronatijdperk actief bleven, met de aanleg van Voedselbosjes en bijenoeases, online Natuurgidsenopleidingen en do-it-yourself ontdektochten.

Nieuwsbrieven

De Mens & Natuur nieuwsbrief is de grootste nieuwsbrief van IVN en had in 2020 zo'n 52.680 abonnees. Een stijging van 11% gestegen ten opzichte van 2019. Het aantal abonnees van de themanieuwsbrieven groeide ook:

- Kind & Natuur = 6.583 abonnees (stijging +51%)
- Natuur & Gezondheid = 2.254 abonnees (stijging +73%)
- Natuur & Recreatie = 2.997 abonnees (stijging +107%)
- Webwinkel nieuwsbrief = 8.651 abonnees (stijging +15%)

Een groot deel van de nieuwe aanmeldingen kwamen via communicatie rondom #2uurnatuur, #groenomtdoen, regionale webinars, ModderDag, Tiny Forest en Schone Rivieren.

Beleef de natuur!

Fondsenwerving

Vermogensfondsen

In totaal ontving IVN € 300.877 van vermogensfondsen in 2020. Zo ontving IVN een meerjarige toekenning van Prins Bernhard Cultuurfonds om de campagne Fête de la Nature een duurzame toekomst te bieden.

Bedrijfspartners

IVN werkt structureel samen met bedrijfspartners om de impact op onze missie te vergroten. ASN Bank is sinds 2019 sponsor voor het thema Natuur in de Buurt en richt zich onder andere op Natuurinclusief Bouwen.

Met Spadel N.V. werken we sinds 2019 samen op het terrein van biodiversiteit en zwerfafval. Ook de sponsorovereenkomst met Tauw, die IVN sponsort in de projecten Nederland Zoemt en Schone Rivieren, werd in 2020 voortgezet. Alle bedrijfspartners kennen een financiële component, maar zetten zich ook in voor IVN met kennis en communicatiebereik.

Verlenging steun van de Nationale Postcode Loterij

Na een bizar jaar, dat in het teken stond van corona, maar er wel voor zorgde dat meer mensen de natuur gingen waarderen, besloot De Nationale Postcode Loterij de samenwerking met IVN voor een periode van tenminste vijf jaar te verlengen. Sinds 1996 is IVN begunstigde van de Nationale Postcode Loterij. Met haar jaarlijkse bijdrage financieren we onder meer de ondersteuning van onze vrijwilligers.

IVN ontving op het jaarlijkse Goed Geld Gala van de Nationale Postcode Loterij een bedrag van maar liefst € 1.350.000. IVN is ontzettend dankbaar voor dit prachtige bedrag. Dankzij deze steun kan IVN jong en oud de natuur van dichtbij laten beleven. Daar zijn wij de deelnemers van de Postcode Loterij zeer dankbaar voor!

We komen ook op plekken zonder postcode.

Deze jonge natuurliefhebber ervaart hoe heerlijk buitenspelen kan zijn. IVN Natuureducatie werkt aan een (be)leefwereld waarin contact tussen kind en natuur vanzelfsprekend is. IVN brengt de natuur dichtbij, en faciliteert pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouders met opleidingen en lesmaterialen. Zo werkt IVN aan een duurzame, groene en gezonde samenleving.

IVN ontving sinds 1996 een bijdrage van € 38,8 miljoen. Deelnemers van de Postcode Loterij bedankt! Dankzij u kunnen wij IVN en meer dan 100 andere organisaties financieel ondersteunen. En dankzij u heeft de Postcode Loterij sinds 1989 al ruim € 6,2 miljard aan goede doelen geschonken. Samen voor een betere wereld: postcodeloterij.nl

Dankzij u. **NATIONALE POSTCODE LOTERIJ**

Speed Internet

Foto: Roy Beusker

Thema's

Kind & Natuur

Contact met de natuur maakt kinderen creatiever, gezonder en socialer. In 2020 bood IVN weer veel activiteiten en educatiematerialen voor kinderen. ModderDag kon voor scholen en de kinderopvang gelukkig doorgaan en 2.500 locaties deden hieraan mee. Zo speelden ruim 90.000 kinderen op 29 juni lekker buiten in de modder. Nationale Buitenlesdag werd verschoven naar september. Een recordaantal van maar liefst 3.200 basisscholen greep hun kans en meer

dan 400.000 leerlingen kregen buiten les. Er werden 29 Voedselbosjes geplant op of bij een schoolplein. Het aantal abonnees van de Kind & Natuur nieuwsbrief groeide met 48% naar bijna 6.500 ontvangers. 172 basisschoollerares sloten zich aan bij de Groene Revolutie om een echte natuurjuf of -meester te worden. Elk seizoen laten zij hun leerlingen verliefd worden op de natuur met uitdagende natuurlessen.

29 Voedselbosjes geplant op of bij het schoolplein

6.500 Kind & Natuur nieuwsbriefabonnees (+48% t.o.v. 2019)

400.000 leerlingen van 3.200 scholen in Nederland deden mee aan Buitenlesdag

172 natuurjuffen- en meesters aangemeld bij de Groene Revolutie

90.000 kinderen op 2.500 locaties deden mee met ModderDag

Groene, Gezonde Schoolpleinen

Kinderen brengen ongeveer 40% van de tijd dat ze wakker zijn door op school. Veelal binnen, in het klaslokaal. En dat terwijl kinderen gezonder zijn én beter leren door veel buiten te zijn en buiten les te krijgen. Een groene revolutie, dat is de missie van onze Kind & Natuurprogramma's. Het schoolplein is daarin een belangrijke eerste stap. Tachtig procent van de schoolpleinen is nu nog een saaie stenen woestijn. Samen maken we daar natuurlijke, gezonde oases van om in te spelen en leren.

Zo was de IKC Dorpsschool in Rozendaal de 150ste school in de provincie Gelderland waar het schoolplein werd vergroend:

Filmpje IKC Dorpsschool

<https://www.ivn.nl/provincie/gelderland/nieuws/150e-school-in-gelderland-gaat-schoolplein-vergroenen>

De school kreeg subsidie om het nieuwe schoolplein te voorzien van een ontdek- en leertuin vol met kruiden, lekker ruikende bloemen en eetbare planten. Op het schoolplein staat een insectenhotel, een wilgentunnel, een waterpomp, boomstammen en een nieuw speeltoestel van boomstammen. Ook zijn er een aantal fruitbomen geplant en komen er grote zwerfkeien om op te klimmen.

Voedselbosjes

Eén element van groene schoolpleinen zijn de Voedselbosjes. Met de IVN Voedselbosjes willen we kinderen betrekken bij de voedselproductie: waar komt mijn eten vandaan? Daarnaast willen we ze stimuleren om meer plantaardig voedsel uit hun eigen omgeving te eten, zoals groente, fruit en noten.

In 2020 zijn we een pilot gestart en in de winter van 2020-2021 legden we in totaal 29 voedselbosjes aan verspreid door Nederland, op schoolpleinen en bij BSO's. Kinderen kregen een introductieles en hielpen mee met het aanplanten van de voedselbosjes. Vanaf 2021 organiseren we ook groei- en proeflessen. Leerkrachten ontvangen educatief materiaal zoals doekaarten en soortenkaarten waarmee ze lessen en activiteiten rond de voedselbosjes kunnen aanbieden. De voedselbosjes zijn in ontwikkeling. Daarin spelen NME-centra, groene vrijwilligers en Voedselboswachters een belangrijke rol. We streven naar 1.000 Voedselbosjes in 2024!

Natuurjuffen & natuurmeesters

Een ander onderdeel van onze groene revolutie is het creëren van een landelijke beweging van natuurjuffen en natuurmeesters. In 2020 hebben 172 basisschooljuffen en -meesters zich aangemeld vanuit alle provincies in Nederland. Hun missie is om kinderen verliefd te laten worden op de natuur. Elk seizoen biedt IVN een inspiratiepakket, beschikbaar via de IVN Natuuracademie.

Kinderdirecteuren

De kloof tussen kinderen en natuur is nog nooit zo groot geweest. IVN vindt het belangrijk dat kinderen meedenken en gehoord worden. Als kinderdirecteur kunnen kinderen een podium krijgen om hun stem te laten horen, ze dragen bij aan de missie om kinderen en natuur dichterbij elkaar te brengen. Een kinderdirecteur wordt voor één jaar aangesteld: hij of zij mag gevraagd en ongevraagd adviseren over alles wat IVN in de regio doet.

In Almere startte Roxanne (9) als de eerste kinderdirecteur van de provincie Flevoland.

Filmpje Roxanne

<https://www.ivn.nl/provincie/flevoland/nieuws/roxanne-9-is-de-eerste-groene-kinderdirecteur-van-flevoland>

Joya (9) en Erwin (10) zijn de eerste kinderdirecteuren voor IVN Noord.

Filmpje Joya en Erwin

<https://www.ivn.nl/provincie/drenthe/nieuws/joya-en-erwin-zijn-de-eerste-kinderdirecteuren-van-ivn-noord>

In Zeeland heeft iedere basisschool die meedoet met de Groene Revolutie Zeeuwse Schoolpleinen een eigen, vloggende kinderdirecteur.

Vlogs Zeeuwse kinderdirecteuren

<https://www.youtube.com/channel/UCMJcWBSje0JbygxQeT02RDQ/videos>

Nationale Buitenlesdag

Onderzoek toont al jaren aan dat buiten leren positieve effecten heeft. Door de combinatie van daglicht en frisse buitenlucht kunnen kinderen zich beter concentreren en presteren ze beter op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en overige vakken. Ook is de beweging die ze tegelijkertijd krijgen goed voor ze. Met de Buitenlesdag willen Jantje Beton en IVN leerkrachten stimuleren en ze handvatten geven om meer lessen in de buitenlucht te geven. Scholen die zich aanmelden, krijgen toegang tot de website, waarop volledige buitenlessen staan voor bijvoorbeeld rekenen, taal en geschiedenis. Met Buitenlesdag werken we ook aan het besef bij leraren dat buiten lesgeven helemaal niet moeilijk hoeft te zijn.

‘Kinderen hebben tijdens een buitenles eigenlijk niet eens door dat ze op dat moment aan het leren zijn.’

Winnie van Putten, leerkracht bij De Dolfijn

De Nationale Buitenlesdag vindt normaal gesproken ieder jaar plaats in april. Vanwege de coronacrisis is de dag in 2020 verschoven naar de maand september. Een recordaantal kinderen kreeg in 2020 buitenles: meer dan de helft van alle basisscholen in Nederland deed mee. In totaal hadden 40.000 kinderen op 3200 basisscholen buiten les.

Natuurkr8

Kinderen die veel buitenspelen zijn gezonder, gelukkiger en creatiever. Door kinderen buiten te laten spelen ontwikkelen ze natuurkracht. We willen kinderen de natuur laten ontdekken, zodat zij zich steeds opnieuw kunnen verwonderen. En opgroeien tot betrokken, verantwoordelijke volwassenen, met respect voor mens en natuur. Daarom zijn kinderopvang Humankind en IVN in 2020 gestart met Natuurkr8. Humankind begeleidt op ruim 440 locaties dagelijks 25.000 kinderen en is daarmee de grootste maatschappelijke aanbieder van kinderopvang.

Onder de naam Natuurkr8 wordt onze gezamenlijke missie werkelijkheid: de kinderen van nu worden onze toekomstige natuurbeschermers. Pedagogisch medewerkers worden geïnspireerd met natuuractiviteiten, er komen drie voorbeeldnatuurlocaties en ouders, scholen en verenigingen worden betrokken. De komende drie jaar gaan ze stapsgewijs aan de slag.

‘Buiten spelen en contact met de natuur is erg belangrijk voor de sensomotorische, sociale en creatieve ontwikkeling van kinderen. En andersom heeft de natuur kinderen ook hard nodig. Wanneer kinderen een band hebben met de natuur helpen ze haar te beschermen en herstellen.’

Leonie Heutz, manager Pedagogiek en Kwaliteit van Humankind

In 2020 organiseerden we voor de tweede keer voor alle locaties van Humankind een reeks winterse buitenactiviteiten, genaamd Hartje Winter. In Hartje Winter komen buitenspelen en natuureducatie samen.

Overname Natuurschool

In 2020 heeft IVN de Natuurschool overgenomen. De Natuurschool verzorgt al dertig jaar lang schoolreisjes en excursies in de natuur. De schoolreisjes en excursies van de Natuurschool vinden sinds 1.989 plaats in Noordwijk en

Lauwersoog. Leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs uit het hele land hebben er al ontelbaar veel avonturen beleefd.

Met deze overname wordt de continuïteit van de Natuurschool gewaarborgd en kan IVN nog meer kinderen de natuur laten beleven. Mark Tuit, regiodirecteur IVN: ‘Deze overname past in het DNA van IVN. We hebben al tientallen jaren een uitgebreid aanbod voor het onderwijs, van campagnes tot schoolbrede projecten, waarbij thema’s als bijen, klimaat, energie, dieren, afval en biodiversiteit aan bod komen. Een onvergetelijk schoolreisje in de natuur is daarbij iets dat we ieder kind gunnen in zijn of haar schoolcarrière. We zijn dus heel blij dat we ons aanbod op deze manier kunnen versterken.’

Beroepskrachten en Natuurgidsen van IVN gaan samen de natuurschoolreisjes vormgeven en ervoor zorgen dat ze aansluiten bij het huidige onderwijsaanbod. In 2020 was de Natuurschool in ‘winterslaap’ vanwege de coronamaatregelen.

Het Groene Wiel

IVN Het Groene Wiel verzorgt educatie over natuur, duurzaamheid en gezondheid. In Ede en Wageningen krijgen jaarlijks 24.000 kinderen en jongeren op school natuur- en milieueducatie van Het Groene Wiel.

Beleef de natuur!

Ontsnappen aan de plasticsoep?

Begin 2020 gingen leerlingen van de Sint Alexanderschool in Bennekom en de Johan Frisoschool in Wageningen een spannende uitdaging aan: zou het hen lukken om in 90 minuten alle puzzels in de 'escaperoom plasticsoep' op te lossen? Alleen zo kunnen zij het dier dat verstrikt is in de plasticsoep redden! Spelenderwijs ontdekten de leerlingen welke weg zwerfafval, bijvoorbeeld een plastic flesje, aflegt voordat het bijdraagt aan de plasticsoep in de oceaan. Met de escaperoom ontdekken leerlingen de oorzaken en gevolgen van plasticsoep én wat zij daar zelf tegen kunnen doen.

De escaperoom was al door dertig scholen geboekt in voorjaar 2020, maar door corona konden een aantal boekingen niet doorgaan. In plaats daarvan zette Het Groene Wiel in op promotie van de escaperoom. 'Het zou zonde zijn om dit alleen voor deze omgeving te houden. Onze droom is dat leerlingen langs alle grote rivieren in Nederland deze escaperoom gaan spelen', zegt Eveline van Oudbroekhuizen van IVN Het Groene Wiel.

In actie voor de wilde bij

In schooljaar 2020-2021 bestaat IVN Het Groene Wiel 40 jaar. Ter ere van dit 40-jarig jubileum geeft Het Groene Wiel graag een cadeautje aan de natuur. Daarom komen we met alle kinderen en inwoners van Ede en Wageningen in actie voor de wilde bij. Het Bijzondere jaar begon traptten we af met volledig verzorgde digitale natuurles over de bij. Omdat leerkrachten in het begin van de coronacrisis vooral bezig waren met hoe ze

digitaal basisvakken konden aanbieden, schoten de natuurlessen er wel eens bij in. IVN Het Groene Wiel besloot leerkrachten een handje te helpen. Tijdens de digitale BIJ-les nam juf Jannah van Het Groene Wiel de kinderen mee in de wereld van zandbijen, metselbijen en hommels. Iets over het bereik, hoeveel klassen deden mee? Na afloop waren er opdrachten voor thuis, zoals buiten op zoek gaan naar bloeiende bloemen of zelf een hommel knutselen.

Het Bewaarde Land in Noord-Brabant

In Het Bewaarde Land verkennen kinderen uit groep 5 en 6 de natuur tijdens drie volle dagen in drie achtereenvolgende weken. Dit doen ze in kleine groepjes, onder leiding van goed opgeleide vrijwilligers: de Wachters van Het Bewaarde Land. Vanuit hun eigen liefde voor de natuur stimuleren de wachters dat de kinderen open staan voor wat ze in de natuur kunnen waarnemen en ervaren. Kinderen bouwen daardoor een band op met de natuur en dat verrijkt hun leven. Daarmee planten we een zaadje voor een gezonde en duurzame toekomst.

Ondanks de maatregelen en annuleringen hebben we bijna 500 kinderen drie volle dagen natuurbeleving kunnen bieden in Het Bewaarde Land. In totaal hebben 21 groepen van 17 verschillende scholen met 493 leerlingen deelgenomen. Dit alles is mogelijk gemaakt door de bijdragen vanuit gemeenten en de vrijwillige inzet van 94 begeleiders.

Natuur & Recreatie

In 2020 was de behoefte aan ontspannen en recreëren in de natuur extra groot. De dag van het Nationaal Park werd tijdens de lockdown in mei omgezet naar een online event met digitale excursies in 21 parken. Er namen 5.000 mensen deel aan de quiz en in totaal werden 670.000 mensen bereikt. Er werden 6 beleefweken georganiseerd en IVN leidde 123 nieuwe gastheren op. Het aantal recreatieondernemers dat de nieuwsbrief Natuur & Recreatie ontvangt groeide met 15% naar 2.040.

6 Georganiseerde beleefweken

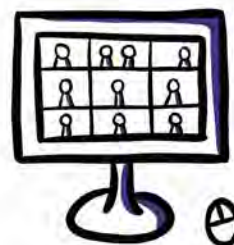

2.040 Natuur & Recreatie
niewsbriefabonnees
(+15% t.o.v. 2019)

Gastheer van het Landschap

7 Cursussen
123 Opgeleide gastheren

Dag van het Nationaal park

21 parken met digitale excursies
5.000 deelnemers aan digitale
quiz

Beleef de natuur!

Nederlanders namen de afgelopen jaren natuurbeleving steeds meer mee in de keuze van vrijetijdsbesteding. In 2020 zagen we, door de corona-uitbraak, hoe vakanties in eigen land toenamen en natuurbeleving veel mensen opluchting, ontspanning en rust bracht tijdens de lockdown. Zo ontdekten veel Nederlanders ons land als een mooi en bijzonder recreatie- en vakantie-land. De coronamaatregelen hadden ook invloed op onze Natuur en Recreatie programma's zoals Gastheer van het Landschap voor recreatieondernemers, verschillende Beleefcampagnes door het hele land en aansprekende educatieprojecten binnen de Nationale Parken. Een aantal projecten en activiteiten gingen niet door en andere vonden in aangepaste vorm plaats, veelal digitaal. Al met al was 2020 een jaar dat een flink beroep heeft gedaan op onze creativiteit en flexibiliteit. Een jaar dat we niet snel zullen vergeten.

Nationale Parken

Corona hield de wereld in haar greep. Hierdoor werd duidelijk hoe belangrijk de natuur voor ons is. De Nationale Parken werden vaker dan ooit bezocht, terwijl veel activiteiten in de parken niet konden doorgaan in de oorspronkelijke vorm. In

dit jaarverslag wordt omschreven hoe IVN dan toch de bezoekers, ondernemers, vrijwilligers en basisscholen heeft bereikt met haar educatie- en communicatieactiviteiten. Samen met onze partners hebben we er afgelopen jaar alles aan gedaan om mensen zich weer te laten verwonderen door de natuur. Deze band met de natuur draagt bij aan de individuele gezondheid, het welzijn van mensen en aan een duurzame samenleving. Daarnaast zetten wij sterk in op het creëren van bewustwording over maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Op die manier willen we een duurzame(re) gedragsverandering realiseren met de gedachte 'Waar je om geeft, daar wil je voor zorgen'.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft IVN de opdracht gegeven om zorg te dragen voor de coördinatie van de communicatie en educatie in 19 van de 21 Nationale Parken in Nederland. De parken zijn de afgelopen jaren in transitie en werken ernaartoe om Nationale Parken te worden met (inter)nationale aantrekkingskracht, voor deze en toekomstige generaties. IVN brengt binnen de Nationale Parken, samen met haar partners, onze bijzondere en unieke landschappen dichterbij de mensen.

Foto: Rien Visser

In het afgelopen jaar is de landelijke educatiestrategie Magische Momenten gelanceerd. Elk Nationaal Park werkt toe naar integratie van deze strategie. Enkele parken hebben deze al vertaald naar een parkeigen strategie, andere parken hebben dit voor komend jaar op het programma staan. Ook zijn er parken bezig met een concreet educatieprogramma passend bij de educatiestrategie. IVN werkt hierin als onafhankelijke partner nauw samen met zowel landelijke partners (Nationale Parken Bureau en Stichting Samenwerkingsverband Nationale Parken) als de 'streekholders' in de diverse gebieden. Deze streekholders zijn belangrijke partners in de communicatie en educatie in de gebieden – variërend van terreinbeheerders en marketingorganisaties tot de landbouwsector.

Dag van het Nationaal Park

Vanwege de bijzondere situatie omtrent de coronapandemie is gekozen om de Dag van het Nationaal Park 2020 online te organiseren. We hebben hiervoor met de campagne en alle Nationale Parken in Nederland online digitale excursies ontwikkeld per Nationaal Park. Daarnaast ontwikkelden we een digitale Nationale Parken-quiz zodat mensen de bijzondere en iconische natuur van de Nationale Parken toch nog konden beleven en er meer over leerden. Op 24 mei deden meer dan 5.000 mensen mee aan de online Nationale Parken-quiz. Met de campagne, de digitale excursies en de bijbehorende lokale en landelijke acties zijn in totaal 675.000 mensen bereikt.

Video Dag van het Nationaal Park

<https://www.ivn.nl/nationale-parken/digitale-excursies-door-de-nationale-parken>

#2uurnatuur Challenge 2020

Dit jaar deden naast Gastheren en VVV's voor het eerst ook Nationale Park Boswachters mee als ambassadeur van de IVN #2uurnatuur Challenge. Als ambassadeurs hebben verschillende boswachters van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer zich ingezet om Nederlanders twee uur per week naar buiten te krijgen. En waar kun je beter naar buiten gaan dan in een Nationaal Park?! Uiteindelijk wist de campagne met de hulp van de boswachters meer dan 15.000 Nederlanders actief naar buiten te krijgen en de evaluatie liet zien dat 78% van de deelnemers daarvan positieve gezondheidseffecten heeft ervaren. Zij voelen zich meer ontspannen (64%) en vrolijker (52%).

Gastheer van het Landschap

Het programma Gastheer van het Landschap voor recreatieondernemers is al jaren een groot succes. In 2020 zijn er in het hele land 7 programma's gestart met een cursus. Hierin werden 123 ondernemers opgeleid om hun gasten het verhaal van het landschap te vertellen. Denk aan het ontwikkelen van zoekkaarten, communicatiemiddelen, arrangementen of een Beleefcampagne. Een IVN Beleefcampagne is een week, weekend of dag waarin een heel netwerk van Gastheren van het Landschap binnen één gebied samenwerkt om gasten en bezoekers een week lang het gebied te laten beleven. Zo creëren ze buiten het hoogseizoen meer aandacht voor de natuur en de cultuurhistorie van de omgeving. In 2020 werden in heel Nederland 6 Beleefweken georganiseerd.

Oosterscheldeweek en Grevelingenweek

In de Zuidwestelijke Delta worden al lang Beleefweken georganiseerd. Samen met Staatsbosbeheer organiseerde IVN de 8e editie van de Grevelingenweek. Online excursies stonden centraal. Nationaal Park Oosterschelde organiseerde de 12e editie van de Oosterscheldeweek: deze werd volledig digitaal aangeboden. Beide Beleefweken hadden een enorm digitaal bereik, middels vlogs, filmpjes en live beelden. Ook werden bezoekers uitgedaagd om op een coronaproof manier zelf de gebieden te ontdekken: voor, tijdens of na de campagne.

Filmpje Grevelingenweek

<https://youtu.be/7vT9b-dJKxY>

Filmpje Oosterscheldeweek

https://youtu.be/Tpddxr_olxA

Beleefweek Nationaal Park Zuid Kennemerland

Vanwege het 25-jarig jubileum werd in 2020 voor het eerst een Nationaal Park Zuid-Kennemerland Beleefweek georganiseerd. Hier hebben 16 gastheren en gastvrouwen van Nationaal Park Zuid-Kennemerland – met elkaar en met de partners – ruim 75 verschillende activiteiten in en rondom het park georganiseerd. Denk aan een natuurwerkmiddag, een avonturenexcursie met culturele elementen, zintuigenwandelingen en heerlijke culinaire wandel- en fietsarrangementen. Er ontstonden waardevolle samenwerkingen in een voor ondernemers onzekere tijd. De Beleefweek is de eerste keer dat we zo grootschalig (binnen de coronamaatregelen) hebben kunnen samenwerken met ons betrokken gastherennetwerk. Vanuit de partners en diverse media werd volop gecommuniceerd met ondernemers en bewoners.

Vooruitblik

In 2020 heeft IVN nieuwe projecten ontwikkeld voor het thema Natuur & Recreatie, die in 2021 tot uitvoering zullen komen. Zo zal in 2021 Gastheer van de Stad (de stadse broer van Gastheer van het Landschap) gelanceerd worden. Bovendien zullen de nieuwe IVN Trektochten live gaan via de IVN Routes App. De trektochten zijn meerdaagse wandeltochten met overnachtingen bij Gastheren van het Landschap.

Filmpje Trektochten

<https://www.ivn.nl/wandel-en-fietsroutes/ivn-meerdaagse-trektochten>

Natuur & Gezondheid

Corona maakte het thema gezondheid in 2020 extra relevant. IVN wil mensen informeren en inspireren om de natuur in te zetten als hulplijn. Dit deden we met twee webinars: Natuurlijk Thuiswerken en Natuurlijk Kantoorwerken. Voor beide meldden circa 350 mensen zich aan. In het najaar gingen ruim 15.000 deelnemers de IVN #2uurnatuur Challenge aan. Een verdubbeling

ten opzichte van vorig jaar. IVN bracht het rapport 'Wat natuur voor je doet' uit, samengesteld door wetenschapsjournalist Mark Mieras. Dit rapport werd meer dan 1.000x gedownload. Ook de drie online wandelworkshops waren in trek: 370 mensen hebben zich voor 1,2, of 3 workshops opgegeven. Het aantal Natuur & Gezondheid nieuwsbriefabonnees groeide met 50% naar 2.220.

#2uur NATUUR CHALLENGE

15.000 Deelnemers
78% ervaart positief effect
op gezondheid

1.000 keer rapport 'Wat
natuur voor je doet' van
Mark Mieras gedownload

2 webinars over natuurlijk
thuiswerken en natuurlijk
kantoorwerken

3 online wandelworkshops
640 aanmeldingen
310 deelnemers

2.220 Natuur
& Gezondheid
nieuwsbriefabonnees

#2uurnatuur Challenge

Herfstraadsels oplossen, een paddo-trip doen of je eigen herfstkunst in beeld brengen? Uit onderzoek blijkt dat natuur gezond is en dat mensen die twee uur per week in de natuur doorbrengen, hun leven een hoger cijfer geven. Juist tijdens de donkere herfstmaanden is het belangrijk naar buiten te blijven gaan! Daarom organiseerde IVN in oktober voor de tweede keer de #2uurnatuur Challenge. Ruim 15.000 mensen gingen in 2020 deze uitdaging aan.

Natuur geeft je een boost om je fitter en vrolijker te voelen. De wetenschap bewijst dat het goed is voor je creativiteit, ontspanning, fysieke fitheid, concentratie en stemming. Helaas lukt het veel Nederlanders niet om genoeg tijd in de natuur door te brengen. Maar als het écht zo makkelijk is, waarom doen we het dan niet? De #2uurnatuur Challenge geeft je een virtuele schop onder je kont om jouw twee uur natuur per week te halen.

De campagne was opnieuw een groot succes. Ruim 15.000 deelnemers gingen de Challenges aan om de natuur te beleven: een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar! Uit de enquête blijkt dat 78% van de respondenten een positief effect op de gezondheid heeft ervaren tijdens de opdrachten. Zij geven aan zich meer uitgerust, energiek en ontspannen te voelen.

52% van de deelnemers geeft aan door de Challenge meer de natuur in te zijn gegaan.

32% van de deelnemers ging voorafgaand aan de Challenge al meer dan 2 uur per week naar buiten, tijdens de Challenge liep dit op naar **58%**.

De #2uurnatuur Challenge 2020 werd beoordeeld met een **7,9** als rapportcijfer.

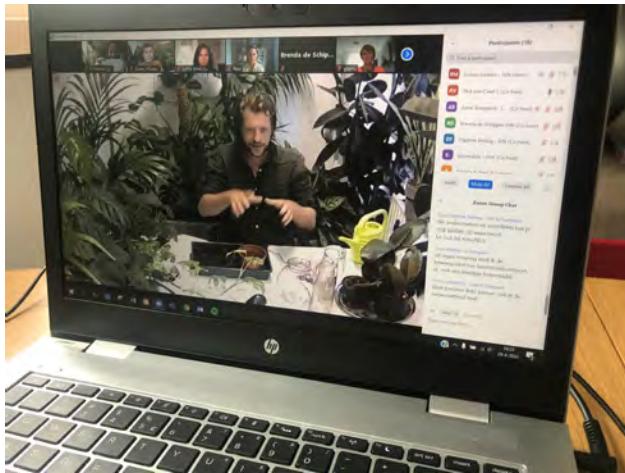
Gelukkig kon de IVN #2uurnatuur Challenge gewoon doorgaan ondanks de coronacrisis. Wel vervielen georganiseerde IVN-activiteiten vanaf de tweede week oktober in verband met aangescherpte maatregelen voor buiten. De Challenges konden de deelnemers geheel coronaproof in de eigen buurt uitvoeren.

Leuke natuurbelevingsfoto's zijn volop gedeeld via social media. Ook deelden IVN-vloggers Leonie en Yoeri hoe zij de Challenges beleefden voor wat extra inspiratie. Hun vlogs kan je [hier terug zien](#). De hashtag #2uurnatuur is maar liefst 3990 keer gebruikt. Op Instagram groeide het aantal volgers van IVN met 1.052 personen en op Facebook zagen we een groei van 605 volgers.

Natuur op het werk

Dit jaar was er de mogelijkheid om extra uitdagingen te ontvangen voor meer natuur tijdens het werk. Zeker nu we meer thuiswerken brengen veel mensen meer tijd achter een scherm door. Met vijf extra Challenges daagden we de deelnemers uit meer natuurinclusief te gaan werken. En dat was best nodig, want uit een poll bleek dat 31% van de mensen nooit een lunchwandeling maakt en 20% van de mensen geen groen uitzicht heeft vanaf zijn werkplek. Terwijl beide bewezen positief bijdragen aan ontspanning en productiviteit. Maar liefst 11.870 deelnemers ontvingen de werk-Challenges. Vooral de groene afternoon break was een uitdaging die men in de toekomst wil blijven gebruiken (52% van de respondenten).

Webinars natuurlijk werken

Bij een efficiënte werkomgeving denk je meestal niet gelijk aan de groenvoorziening op het werk. Toch dragen planten en bomen substantieel bij aan werktempo. Een significant dalend ziekteverzuim en tevreden werknemers, die zich beter kunnen concentreren én beter presteren. Het medicijn om dit te bereiken: natuur op de plek waar je werkt. IVN pleit daarom voor natuur als arbeidsvoorwaarde.

Begin vorig jaar heeft IVN vanuit de regio Zuid-Holland en Zeeland twee webinars over natuurlijk werken georganiseerd. De eerste ging over natuurlijk thuiswerken en de tweede (toen mochten we tijdelijk weer wat meer naar kantoor) over natuurlijk kantoorwerken. Er waren meer dan 350 aanmeldingen voor de eerste en 120 voor de tweede webinar. Destijds een eye opener voor hoeveel impact we kunnen maken met deze online sessies.

Wandelworkshops

Wandelen kan altijd, lockdown of geen lockdown. Daarom organiseerden we in november en december drie online workshops om wandelen te stimuleren. Een wandeling door de natuur zorgt er voor dat we tot rust komen. Onze aandacht verbetert, we zijn creatiever, kunnen meer onthouden en ons probleemoplossend vermogen neemt toe. Bovendien komen we lichamelijk in beweging en dat is goed voor botten, spieren, hart en bloedvaten. En wandelen is goed voor ons humeur: we worden er gelukkiger van!

Op drie dagen in november en december verzorgde IVN digitale workshops:

1. Wandelen in je eentje: Leren over de ontstressende werking van de natuur.
2. Wandelen met kinderen: Niet wandelen, maar struinen met kinderen in de natuur, leren over waarom het voor kinderen goed is om de natuur te ontdekken.
3. Wandelen met ouderen: Neem ouderen en kwetsbaren mee op een – veilige – wandeltocht en kijk wat er voor hen allemaal mogelijk is.

Maar liefst 370 mensen hebben zich voor 1, 2 of 3 workshops opgegeven, dus de workshops werden goed bezocht. In eerste instantie waren de workshops bedoeld voor IVN-vrijwilligers, maar er kwamen ook externe mensen op af.

Voor 2021 wordt gekeken om twee workshops (opnieuw) uit te zetten: Wandelen in je eentje en Wandelen met mensen met beginnende dementie.

Rapport 'Wat natuur voor je doet'

We wonen, sporten en recreëren graag in het groen, en dat is niet voor niets. Lichaam en geest zijn afgestemd op een leven in de natuur; zo evolueerden wij. Op verzoek van IVN zette wetenschapsjournalist Mark Mieras op een rijtje wat wetenschappelijk onderzoek laat zien over de rol van natuur om ons gezond, sociaal, productief, vrolijk en vitaal te laten zijn. We keken hierbij naar groen in het privéleven en op het werk. Dit rapport werd meer dan 1.000x gedownload.

Gezonde Buurten

In het programma Gezonde Buurten – gefinancierd door het ministerie van VWS – werken we samen met Jantje Beton en bewoners van jong tot oud om een groene plek te creëren. Een plek waar kinderen creatief kunnen spelen, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en waar iedereen lekker kan bewegen en tot rust kan komen. Een Gezonde Buurt is een mooie oplossing voor een aantal maatschappelijk ontwikkelingen. Het zorgt ervoor dat de natuur weer een plek in een wijk krijgt. Het daagt kinderen die te weinig bewegen uit om lekker te gaan rennen of fietsen. Het zorgt voor sociale verbinding in de wijk.

In 2020 werkten we aan 13 gezonde buurten in 9 gemeenten. Ook in Zaandam en Amsterdam werd hard gewerkt aan het ontwikkelen van een gezonde leefomgeving. Met de regiodeal ZaanIJ startte IVN een project voor vergroening in de Zaanse wijken Poelenburg en Peldersveld en de Amsterdamse wijken Tuindorp Oostzaan en Molenwijk. Het doel van dit project is om in drie jaar tijd mensen in deze buurten meer te verbinden met het groen in de wijk én - over de as van dat groen - met elkaar. IVN richt zich op:

- het vergroenen van de scholen en hun curriculum
- het organiseren van duurzame natuurbelevingsactiviteiten in de buurt (samen met buurtpartners zoals de zorginstellingen en sportverenigingen). Denk hierbij aan wandelclubs en moestuiniergroepen
- het faciliteren van bewonersinitiatieven gericht op de eigen leefomgeving groener en gezonder maken
- het revitaliseren van groene iconische ontmoetingsplekken zoals een kinderboerderij en stadspark

Voedselbosje in Molenwijk

Op IKC De Krijtmolen in Molenwijk werd een Voedselbosje aangeplant. Directeur Jorrit Liesting is enthousiast over het bosje op het schoolplein: 'Onze school ligt in een wijk met veel hoogbouw en maar beperkt groen eromheen. Juist daarom vinden wij het van belang om kinderen in aanraking te brengen met aandacht voor de natuur. Het schoolplein is recent helemaal opnieuw ingericht met veel aandacht voor groen en natuurlijke speelplekken. Het Voedselbosje heeft daarin een grote meerwaarde voor ons voor het natuur- en voedselonderwijs aan de leerlingen.'

Het Voedselbosje 'De Krijtmolen' maakt onderdeel uit van de IVN Voedselbosjesbeweging. IVN heeft als droom om met samenwerkingspartners duizend schoolpleinen en kinderopvanglocaties te vergroenen met een [Voedselbosje](#).

Natuur in de Buurt

Meer dan de helft van alle Nederlanders woont in verstedelijkt gebied. Natuur, groen en de stad kunnen prima samen gaan, als je er maar op een slimme manier mee aan de slag gaat. Ook dit jaar heeft IVN vanuit het thema Natuur in de Buurt tips, programma's en projecten (verder) ontwikkeld. Met onder andere Tiny Forest, Tuiny Forest, Nederland Zoemt en Steenbreek zorgen we voor meer natuur in de buurt. Het doel? Zorgen dat iedereen groener, gezonder en prettiger kan leven in z'n eigen buurt. Dat noemen we natuurinclusief wonen.

Bijentelling

10.538 Deelnemers
136.000 bijen geteld

Tiny Forest

48 Tiny Forests geplant

1.200 Bestelde Tuiny Forests. Dat is **3.600m²** inheemse bomen en heesters.

3 nieuwe e-learning modules

Schone Rivieren

110 Onderzoekers opgeleid

5.500 Deelnemers opruimacties

Tiny Forest

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos, zo groot als tennisbaan. Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Buurtbewoners ontmoeten elkaar op een groene en gezonde plek en kinderen leren in het buitenlokaal over de Nederlandse natuur. Dit jaar stond in het teken van de corona pandemie, en die heeft ook zijn weerslag op het programma gehad. In maart 2020 startte de eerste lockdown en konden we voor het eerst niet met kinderen en buurtbewoners bomen planten. De plantdag is voor kinderen, leerkrachten en initiatiefnemers het hoogtepunt van het project en vaak reden voor een leuk buurtfeest. Een aantal plantdagen hebben we uitgesteld naar het najaar van 2020, maar sommige bossen moesten perse de grond in – omdat de bodem al bewerkt was en de bomen al besteld waren.

Bij hoge uitzondering hebben we een aantal bosjes zonder kinderen geplant. De kinderen kregen wel een vlog-verslag van de plantdag van hun bosje en een persoonlijke uitnodiging om een keer te komen kijken. Daarnaast konden we tot de zomervakantie bijna geen leerkrachten trainen om buiten les te geven en was het vaak niet

mogelijk om gastlessen op scholen te geven. Ook buurtbijeenkomsten en inspraakavonden werden vervangen door video-calls. Lang niet zo leuk, maar het lukte gelukkig wel.

Eind 2020 staat de teller op 108 openbare geplante Tiny Forests. Tiny Forests gaan ook de grens over. In Engeland heeft de overheid financiering toegekend voor twaalf Tiny Forests en ook in België zijn in 2020 Tiny Forests aangelegd.

Amsterdam

Op donderdag 19 november werd het allereerste Tiny Forest van Amsterdam geplant door kinderen van basisschool De Schakel in Amsterdam Zuid-Oost. Wethouder Laurens Evens was erbij en plantte ook een boom. Vervolgens deed hij een oproep aan andere scholen: 'Laat je inspireren door De Schakel! Zij zijn hun plein, dat eerst van steen was, helemaal aan het vergroenen. Dat kan op veel meer plekken. Doe mee!'

Filmpje Amsterdam
<https://youtu.be/EmWTDV5TJWQ>

Hoogeveen

In Hoogeveen zijn in 2020 maar liefst 3 Tiny Forests aangeplant! Bij elke Tiny Forest is ruimte om buiten les te geven. In november zijn de Tiny Forests aangeplant door de kinderen van de scholen in de buurt. IVN Hoogeveen gaat, samen met beroepskrachten van IVN Noord, de scholen ondersteunen in het gebruiken van de Tiny Forests voor educatie.

Eerste Tiny Forest in Engeland

In 2019 sloegen IVN natuureducatie en Earthwatch de handen ineen om samen Tiny Forest in Engeland op te zetten. Earthwatch gaat in Engeland het Tiny Forest programma optuigen en gaat de effecten van de bosjes met citizen science in kaart brengen. In 2020 plantte Earthwatch het eerst Tiny Forest van Engeland in Whitney, een dorpje net buiten Oxford. De plantdag werd door IVN vrijwilliger Karin van Toor begeleid.

Eerste twee Tiny Forests in België

IVN sloot in 2019 een samenwerking met Goodplanet om Tiny Forest in België uit te rollen. In maart 2020 gingen twee Tiny Forest in België de grond in – in gemeenten Brussel en Schoten. Door de coronamaatregelen was het in maart 2020 helaas niet mogelijk om samen met buurten en scholen te planten. De hoop is dat dit in het najaar van 2021 wel weer mogelijk is.

Tuiny Forest

In 2019 ontwikkelden wij Tuiny Forest, een inheems bosje op tuinformaat. Dit doe-het-zelf project is geen onderdeel van het programma elke buurt zijn eigen bos, maar draagt we bij aan het aantal inheemse bomen dat we samen met buurtbewoners planten. In 2019 bestelden 600 tuineigenaren een Tiny Forest en in 2020 maar liefst 1.400. Daarmee komt het aantal Tuiny Forests al op 2.000 in twee jaar tijd.

Tuiny Forest is de tuinversie van Tiny Forest, 6m² aan inheemse planten en bomen. Extra goed voor de biodiversiteit omdat ze - in tegenstelling tot exoten - er duizenden jaren co-evolutie op hebben zitten met de hier voorkomende insecten. In 2020 legden 1.200 tuineigenaren een Tuiny Forest aan in hun tuin. Dat betekent maar liefst 3.600m² inheemse planten en bomen! Daarmee komt het aantal Tuiny Forests al op 2.000 in twee jaar tijd.

Steenbreek

Meer groen in de wijk draagt bij aan meer biodiversiteit, waterberging bij hoosbuien en het tegengaan van hittestress. Ongeveer 40% van het stedelijke oppervlakte is in bezit van particulieren; inwoners maken met hun tuininrichting daarom een groot verschil!

Met Steenbreek enthousiasmeren we iedereen om hun tuin te vergroenen. Vanuit 130 deelnemende gemeenten vinden campagnes plaats om samen met inwoners en bedrijven te vergroenen. Denk bijvoorbeeld aan acties als 'Tegel eruit, plant erin', het aanleggen van voorbeeldtuinen, promotie tijdens evenementen, maken van insectenhoeven, aanleggen van geveltuinen, tot aan het vergroenen van een hele straat samen met buurtbewoners. Leden van IVN, KNNV en Groei & Bloei worden daarbij vaak gevraagd om activiteiten te organiseren. De Steenbreek-beweging is flink gegroeid in 2020, doordat vijf waterschappen en zes provincies zich hebben aangesloten.

"Veel inspiratie om aan de slag te gaan!"

Beleef de natuur!

49 vrijwilligers opgeleid tot docent workshop 'Een levende tuin maak je zelf'

5 keer de interactieve webinar 'Kennismaken met een levende tuin' georganiseerd met in totaal ca. **140** deelnemers.

IVN is partner van Steenbreek. In ca **130** gemeenten vinden steenbreek campagnes plaats en met deelname van **5** waterschappen en **6** provincies wordt de beweging voor een groene en biodiverse leefomgeving steeds groter.

‘Een levende tuin maak je zelf’

Samen met KNNV en Vogelbescherming heeft IVN de workshop ‘Een levende tuin maak je zelf’ ontwikkeld. Dit is een workshop van 2,5 uur voor het algemene publiek met weinig tot enige tuinervaring. De deelnemers leren in een inspirerende workshop hun tuin natuurlijker en diervriendelijker te maken. Begin 2020 heeft IVN drie train-de-trainersbijeenkomsten georganiseerd waarmee we 26 vrijwilligers hebben opgeleid om de workshop ‘Een levende tuin maak je zelf’ te kunnen geven. In 11 gemeenten stonden 29 workshops gepland in het voorjaar van 2020. Door corona zijn deze uitgesteld. Een aantal van deze workshops heeft in het najaar alsnog kunnen plaatsvinden. De meeste docenten en gemeenten hebben de workshops doorgeschoven naar 2021.

Webinars: Kennismaken met de levende tuin

De aandacht voor natuur en natuur in de eigen tuin en buurt zagen we tijdens de lockdown in het voorjaar alleen maar toenemen. Als fysiek bijeenkomen niet meer gaat, verbinden we mens en natuur digitaal! De workshop ‘Een levende tuin maak je zelf’ hebben we omgevormd tot een tweedelige webinar in samenwerking met vrijwillige docenten van IVN en KNNV. Er was zoveel animo voor, dat we de webinar drie keer hebben georganiseerd.

Heuvelrugtuin: een stukje Nationaal Park in eigen tuin

In april dit jaar werd het startsein gegeven voor het project Heuvelrugtuinen. Nationaal Park Utrecht Heuvelrug, Natuur en Milieufederatie Utrecht en IVN riepen iedereen die in en rond Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug woont op om de eigen voor- of achtertuin te vergroenen met planten en bomen die thuishoren op de Heuvelrug.

Oftewel, een stukje Nationaal Park in je eigen tuin. Een Heuvelrugtuin bestaat voor minstens 60% uit groen, er wordt gifvrij getuinierd en hij biedt beschutting voor vogels en insecten. Daarmee levert je tuin een positieve bijdrage aan het klimaat, de lokale biodiversiteit en voldoende drink- en grondwater. Zo maken we samen het Nationaal Park een stukje groter!

Nederland Zoemt

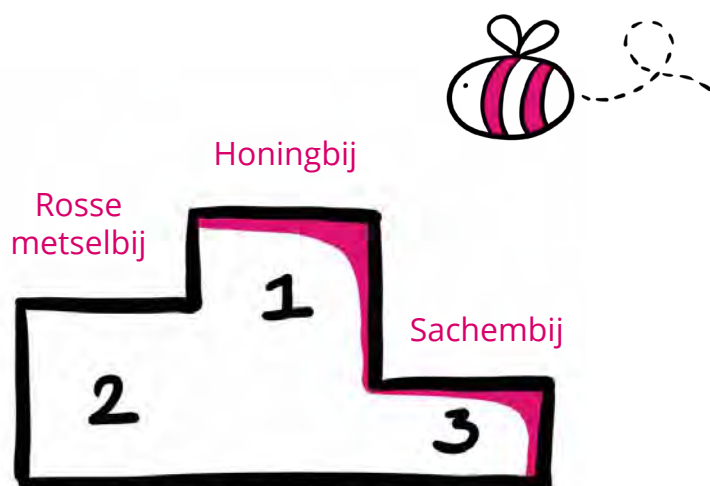
Nederland Zoemt is een project van IVN Natuureducatie en Natuur & Milieu waarmee we in actie komen voor wilde bijen in Nederland. Het doel: structureel vergroten van het voedselaanbod en de nestgelegenheid voor wilde bijen. Dat is hard nodig, want de Nederlandse wilde bijen zijn in gevaar. De helft van alle 358 soorten is bedreigd. Met Nederland Zoemt zetten we ons in om uitsterven van de wilde bijen tegen te gaan. Zo gaan we aan de slag met bedrijven en gemeenten om de wilde bijen genoeg voedsel nestgelegenheid te bieden. We organiseren de jaarlijkse verkiezing Bijvriendelijkste Gemeente van Nederland en we lanceren grote campagnes met verschillende partners die laten zien wat jij zelf voor de wilde bij kunt doen.

In 2020 is IVN een pilot gestart om mini-bijenworkshops te geven in tuincentra. Door aanscherping van de coronamaatregelen zijn slechts 2 van de 7 workshopdagen doorgegaan.

De Nationale Bijentelling

Met de Nationale Bijentelling willen we zoveel mogelijk over bijen te weten komen, zodat we ze beter kunnen helpen. Daarom roepen we jaarlijks op om mee te doen aan dit landelijk bijenonderzoek. Er deden enorm veel mensen mee aan de [Bijentelling](#): 10.538. Een verdubbeling ten opzichte van 2019! In totaal zijn 136.000 bijen geteld.

De top drie van getelde bijen was:

Bijvriendelijkste gemeente & bollenactie

Dit jaar werd Utrecht uitgeroepen tot Bijvriendelijkste Gemeente van Nederland. Utrecht blinkt uit in ludieke acties voor bijen en biodiversiteit, zoals het megabijenhôtel op een reclamemast langs de A2. De ludieke acties staan niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van een groter plan. Zo maakt de gemeente zich hard voor jaarrond voedsel voor bijen in de stad. Met bloembollenmengsels, bijvriendelijke planten en met ecologisch maaien, waar in de parken veel omwonenden aan meehelpen.

In samenwerking met Lidl is vorig jaar een bloembollenactie op scholen gestart, waarbij scholen gratis bloembollen met plantinstructie en twee bijenlessen ontvingen. 2480 scholen gingen in 2020 aan de slag voor de bij met behulp van een pakket met bloembollen en bijpassend lesmateriaal. Een verdubbeling ten opzichte van 2019.

Schone Rivieren

Plastic zwerfafval is een wereldwijd groeiend milieuprobleem. Jaarlijks stroomt ongeveer 8 tot 12 miljoen ton plastic onze oceanen in waar het bijdraagt aan de gigantische plasticsoep. Het is een van de grootste milieurampen van deze tijd. Rivieren zijn een belangrijke bron omdat zij het afval naar zee brengen. Daarom strijdt Schone Rivieren voor plasticvrije rivieren in 2030, want schone rivieren zijn van levensbelang voor Nederland en onze natuur. Het doel om de hele Nederlandse rivierdelta plasticvrij te maken steeds dichterbij.

Schone Rivieren brengt samen met **800** vrijwillige rivierafvalonderzoekers de plasticvervuiling in Nederland in kaart en pakt het probleem aan bij de bron.

Gemiddeld zijn in 2020 er 454 stuks afval per 100 meter rivieroever gevonden. Meer dan 90 procent hiervan is plastic.

Vanuit het project Schone Rivieren ruimden in 2020 meer dan 5.000 vrijwilligers in totaal ruim 40.000 kilo zwerfafval op langs de rivieroever. Gemiddeld zijn er 454 stuks afval per 100 meter rivieroever gevonden. Meer dan 90 % hiervan is plastic.

Langs de Maas in Brabant en Limburg waren voor de periode maart en april ruim 100 opruimacties ingepland en enkele duizenden vrijwilligers van groepen en verenigingen stonden klaar om aan de slag te gaan. Deze opruimacties zijn echter allemaal afgelast in verband met de maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus. Ondanks het niet doorgaan van de opruimacties merkten we vanuit Schone Rivieren dat betrokken vrijwilligers niet hebben stil gezeten. Op individuele basis en met huisgenoten hebben nog vele mensen zwerfafval langs de rivieren opgeruimd. Vanuit Schone Rivieren hebben we ook richtlijnen meegegeven hoe dit veilig te doen, rekening houdend met de maatregelen tegen corona. We hebben echter geen informatie over de resultaten van deze individuele opruimacties kunnen verzamelen.

Vanaf 2017 doet Schone Rivieren grootschalig citizen science onderzoek naar de samenstelling en herkomst van zwerfafval langs de rivieren. Sindsdien hebben ruim **800** vrijwilligers meer dan **250.000** stuks afval geregistreerd.

Met ruim **5.000** vrijwilligers ruimen we afval op langs de rivieroever

Maas Clean-up

Heel Limburg kleurde afgelopen september blauw om de oevers van onze Maas op te ruimen. Op 19 september vond voor het eerst de Maas Cleanup plaats. Dit is een initiatief van een aantal Limburgse ondernemers om de overs van de Maas op te ruimen. De impact was groot: in totaal zijn op 19 september ruim 5200 vrijwilligers van verenigingen en bedrijven bij in totaal 200 opruimacties in Limburg actief geweest.

Vanaf 2017 doet Schone Rivieren grootschalig citizen science onderzoek naar de samenstelling en herkomst van zwerfafval langs de rivieren. Sindsdien hebben ruim 800 vrijwilligers meer dan 250.000 stuks afval geregistreerd.

Op 11 en 25 januari zijn twee trainingen georganiseerd waarbij er in totaal 110 nieuwe rivierafvalonderzoekers zijn opgeleid in het monitoren van rivierafval volgens de OSPAR-methodiek. Verder zijn er twee digitale trainingen georganiseerd in september, waarbij bijna 200 nieuwe vrijwilligers opgeleid zijn. Hiermee komen we op een totaal van 662 actieve rivierafvalonderzoekers, de 'blauwe hesjes' community. Bovendien behaalden we succes op lokaal niveau met een vervuilend bedrijf dat maatregelen heeft genomen om de plastic lekkage te verhelpen, die was ontdekt door één van onze onderzoekers.

Natuurinclusief bouwen

Met een bevolkingsdichtheid van 500 inwoners per vierkante kilometer (CBS, 2019) is Nederland een van de dichtstbevolkte landen ter wereld. De bevolking blijft groeien. En dat betekent meer bouwen en vaak minder ruimte voor groen.

Maar zo hoeft het niet te zijn. Door natuurinclusief te bouwen is er ruimte voor allebei. Een mooie ontwikkeling, want natuur is ontzettend belangrijk. Voor de biodiversiteit, de waterhuishouding, om hitte te reguleren, de lucht op natuurlijke wijze te zuiveren én voor het welzijn van mensen.

Het is niet voor niets dat een huis, school of kantoor met een groen uitzicht veel geliefder is dan zonder. Daarom is dit hét moment om met natuurinclusief bouwen aan de slag te gaan. In 2020 gingen we aan de slag met:

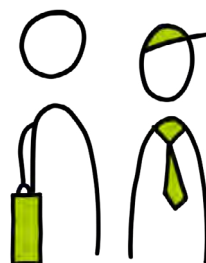
- Een nieuw IVN concept voor de vergroening van bedrijfsterreinen: 'Tiny Forest: elk bedrijf zijn eigen bos'.
- Samenwerking woningbouwcorporatie Wonen Limburg: we leverden 16 Tiny Forest pakketten.
- In opdracht van een projectontwikkelaar leverden we Tiny Forest pakketten aan bewoners van 40 koopwoningen in project Arnhem. De natuurlijke tuinen hebben als doel om de kopers van de betreffende woningen te inspireren en stimuleren om de tuin op een natuurvriendelijke manier in te richten en te onderhouden.

Jongeren

Jongeren actief betrekken en laten meehelpen maakt ze al op jonge leeftijd enthousiast voor de natuur. Met natuureducatie en -beleving stimuleren we milieubewust gedrag. De ervaringen die je als jongere hebt in de natuur zijn zelfs bepalend voor jouw gedrag in de toekomst. In 2020 betrokken we jongeren bij de natuur via onder andere WoesteLand, IVN Junior Adviesbureau, De Veldhoeve en het Groen Traineeship.

50 vmbo en mbo scholen deden mee met Jongeren Adviesbureau: **100** docenten en **3.000** jongeren bereikt.

9 WoesteLand Academie Activiteiten met **150** deelnemers

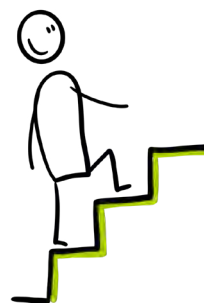
10 IVN-afdelingen met een jongerenwerkgroep

100 jongeren in **6** Nationale Parken actief als Junior Ranger

5 WoesteLand-activiteiten met totaal **100** jongeren

180 jongeren namen deel aan Groen Traineeship

Groen Traineeship

Uit onderzoek blijkt dat 65 procent van de jongeren zich zorgen maakt om het klimaat. Veel van hen weten echter niet goed hoe ze hun steentje bij kunnen dragen aan natuurbehoud en een duurzame wereld. Tegelijkertijd zijn veel groene en duurzame organisaties op zoek naar deze 'missende generatie'. Met het Groen Traineeship wordt dit gat gedicht.

Zes groene organisaties ontwikkelden het Groen Traineeship, voor jongeren tussen de 16 en 30 jaar oud. IVN werkt hierin samen met Staatsbosbeheer, LandschappenNL, Natuurmonumenten, VBNE, Milieudefensie en SoortenNL. Het Groen Traineeship is één van de proeftuinprojecten van het actieplan Maatschappelijke Diensttijd van de ministeries van VWS en OCW. Met de Maatschappelijke Diensttijd investeert het kabinet in de talenten en inzet van jongeren die vrijwillig iets doen voor de samenleving. Het doel van deze investering is tweeledig: het versterken van de samenleving en jongeren in staat te stellen om maatschappelijke impact te hebben. Jongeren gaan enkele maanden lang één dag in de week aan de slag

voor natuur en duurzaamheid in Nederland. Bijvoorbeeld door zeldzame diersoorten te helpen, een overtuigende campagne bedenken om plasticgebruik te verminderen of een Tiny Forest te beheren.

In 2020 deden 180 jongeren tussen de 16 en 27 jaar mee aan het Groen Traineeship. In groepsverband werkten ze één of meerdere dagen in de week aan een natuurproject. Samen bereikten zij 1.000 andere jongeren direct en nog 200.000 jongeren via social media. In 2020 is een nieuwe aanvraag van 1 miljoen euro toegekend. Deze bijdrage zorgt ervoor dat we het Groen Traineeship de komende jaren verder kunnen ontwikkelen en meer jongeren kunnen verbinden met de natuur.

IVN Jongeren Adviesbureau

Het IVN Jongeren Adviesbureau betreft jongeren tussen de 12 en 25 jaar bij maatschappelijke vraagstukken op het gebied van natuur en duurzaamheid. Dit zijn echte, actuele vragen van bedrijven of overheden. IVN doet dit via een bewezen aanpak die jongeren in de rol van adviseur zet. Uitdagend, leerzaam én

leuk! Dit leidt tot creatieve, innovatieve ideeën en oplossingen. Door deze actieve vorm van participatie gaan jongeren nadenken over duurzame ontwikkeling in het algemeen én over hun eigen levensstijl in het bijzonder. Het IVN Jongeren Adviesbureau werkte dit jaar via 50 scholen samen met zo'n 100 docenten en 3.000 jongeren in het vmbo en mbo.

Jongeren maken Van Gogh zichtbaar in het Nationale Park

Jonge adviseurs geven hun blik op het landschap van de toekomst. 160 Brabantse leerlingen vormden Jongeren Adviesbureaus met de opdracht om Vincent van Gogh echt zichtbaar te maken in het nieuwe Van Gogh Nationaal Park. Tijdens dit proces gingen de jonge adviseurs in gesprek met experts uit het werkveld om hun ideeën te pitchen en verder aan te scherpen. Hier kwamen diverse, eigentijdse en creatieve ideeën uit naar voren: van een interactieve speeltuin tot een wandelroute-app, een Van Gogh Nationaal Park Lego-pakket en een stapstenenpad.

WoesteLand

Met jongerenclub WoesteLand – voor en door jongeren – willen we jongeren prikkelen om nieuwsgierig te worden naar natuur en duurzaamheid. Daarbij laten we zien dat natuur niet alleen ver weg is, maar juist ook heel dichtbij, zodat jongeren onze Nederlandse natuur op waarde kunnen schatten. Vanuit de WoesteLand Academie organiseert WoesteLanders bovendien workshops voor iedereen die jongeren wil betrekken bij natuur en duurzaamheid. In 2020 werd een groot deel van de WoesteLand-activiteiten geannuleerd wegens corona. In totaal organiseerde WoesteLand vijf activiteiten in de natuur en vijf online activiteiten.

IVN Veldhoeve

In een ontginningsboerderij bij museumdorp Orvelte in het Drentse landschap ligt het veldwerkcentrum 'De Veldhoeve'. Leerlingen van het voortgezet onderwijs en studenten van educatieve opleidingen onderzoeken op De Veldhoeve de diversiteit in landschappen. Ze maken gebruik van de aanwezige onderzoeksopdrachten en materialen, die erop gericht zijn de leerlingen en studenten hun eigen onderzoek te laten uitvoeren. Dit levert bijzondere onderzoeken op, waarbij de leerlingen en studenten nauwer betrokken raken bij planten en dieren van het Drentse landschap.

In 2020 was de Veldhoeve grotendeels gesloten door de coronacrisis. In 2021 hopen we weer jongeren te mogen ontvangen op de locatie.

Bestuur en organisatie

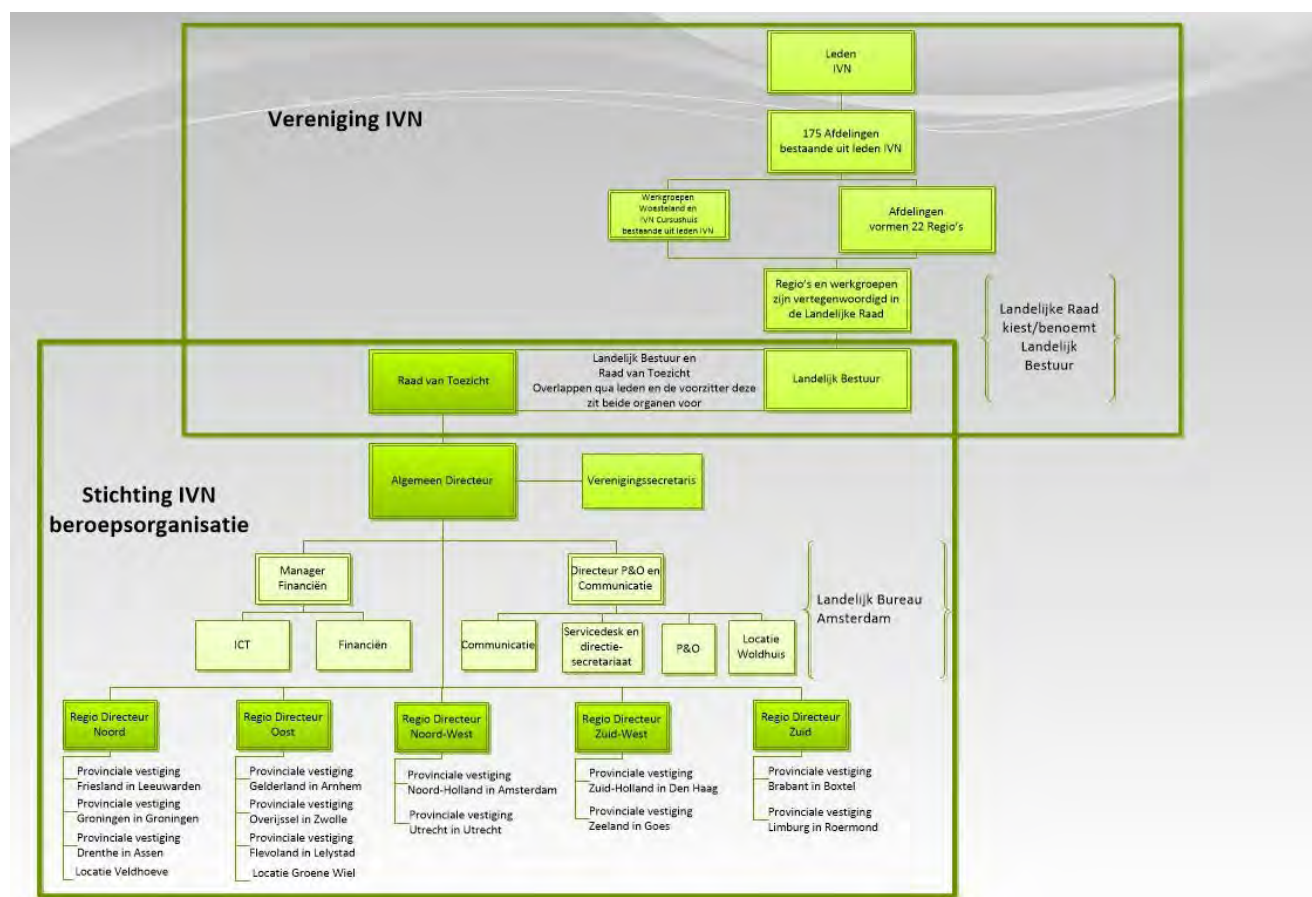

Stichting en Vereniging

De geschiedenis van IVN gaat terug tot 1939, vanaf 1960 zijn de activiteiten georganiseerd in de vorm van een vereniging. In 2000 is besloten om een splitsing te maken tussen de vrijwilligers- en de beroepsorganisatie, hiervoor is destijds de Stichting IVN opgericht. Daarin zijn de beroepskrachten ondergebracht, met als doel om de vereniging en haar vrijwilligers te ondersteunen en projecten binnen samen met de vereniging te realiseren. In 2020 is besloten om de Vereniging IVN en de Stichting IVN weer samen te voegen en dat zal in 2021 worden geëffectueerd. In dit jaarverslag is er derhalve nog sprake van een aparte stichting en vereniging.

Stichting IVN

In Stichting IVN zijn de beroepskrachten werkzaam. Deze medewerkers zijn verdeeld over vijf regio's, en werken vanuit twaalf provinciale vestigingen, twee Veldwerk-locaties en een landelijk kantoor in Amsterdam. Zij ondersteunen IVN-vrijwilligers en voeren projecten uit, zoveel mogelijk in samenwerking met vrijwilligers. De Raad van Bestuur van Stichting IVN wordt gevormd door Jelle de Jong in de functie van algemeen directeur. Het toezicht op de gang van zaken binnen IVN wordt gehouden door de Raad van Toezicht. Het organogram van Stichting IVN is als volgt:

Vereniging IVN

De vereniging IVN kent eind 2020 27.500 leden, waarvan een aantal actief betrokken is als vrijwilliger. De leden zijn georganiseerd in 161 lokale afdelingen verspreid over heel Nederland. Onze vrijwilligers organiseren lokaal cursussen, natuurexcursies, wandelingen, jeugdactiviteiten en zijn vaak actief in natuurbeheer. Door die educatieve activiteiten van onze lokale afdelingen maken grote aantallen mensen via IVN kennis met de natuur.

De vereniging kent een Landelijke Raad en een Landelijk Bestuur. Het Landelijk Bestuur van de Vereniging bestond eind 2020 uit 5 leden. De voorzitter van het bestuur is Hans Gilissen. De overige leden waren Rolf Boersma, Bart Franken, Miranda van Engelshoven en Janneken Sprangers.

De meeste leden komen voort uit de vereniging, maar er zijn ook enkele zetels gereserveerd voor deskundigen op persoonlijke titel. De voorzitter van het Landelijk Bestuur is ook de voorzitter van de Raad van Toezicht van Stichting IVN. De bestuursleden worden benoemd door de Landelijke Raad.

De Landelijke Raad is 'het verenigingsparlement' van IVN. De Landelijke Raad bestaat uit 24 leden. 22 leden vertegenwoordigen elk een regio. De 22 regio's zijn samengesteld uit gemiddeld 8 tot 12 afdelingen. Tevens zijn twee landelijke werkgroepen in de Raad vertegenwoordigd: WoesteLand (met stemrecht) en Natuurontdekkers (zonder stemrecht). De Landelijke Raad kwam in 2020 viermaal bijeen. Ze stelt onder andere de begroting, het jaarplan en de jaarrekening vast. De voorzitter van het Landelijk Bestuur zit de vergaderingen van de Landelijke Raad voor.

Innovatie en Duurzaamheid BV te Utrecht

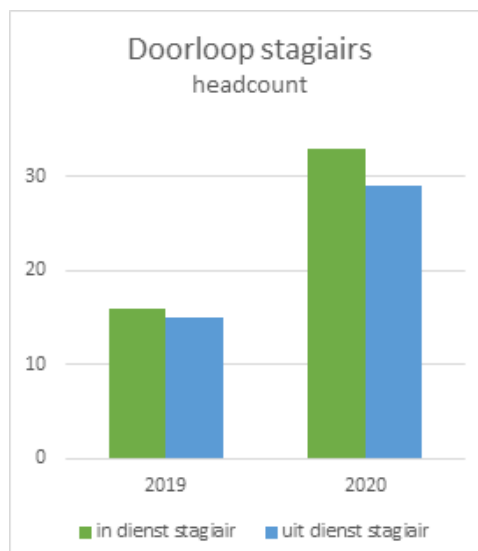
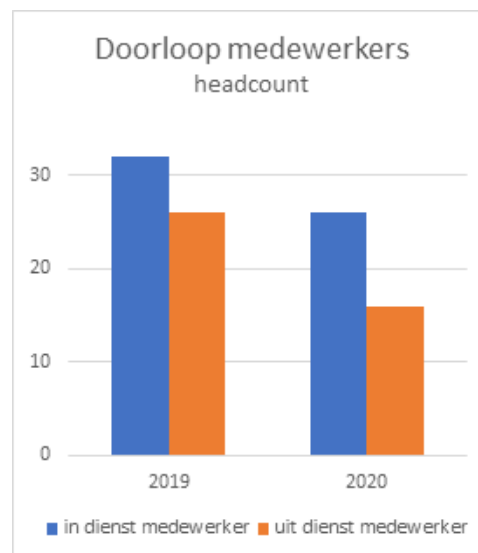
IVN heeft een belang van 80% in Innovatie en Duurzaamheid BV, handelend onder de naam SME Advies. Het is een maatschappelijk betrokken adviesbureau met ruim 40 jaar ervaring. Het doel is om mensen te bewegen om vanuit positieve energie duurzame keuzes te maken. En dat binnen verschillende werkvelden: beleid & proces, bewoners & gedrag en onderwijs. De heer Hak van Nispen tot Pannerden is algemeen directeur, en de Raad van Commissarissen bestaat ultimo 2020 uit Jelle de Jong, Jort Bakker en René Bouwmeester.

Medewerkers (P&O)

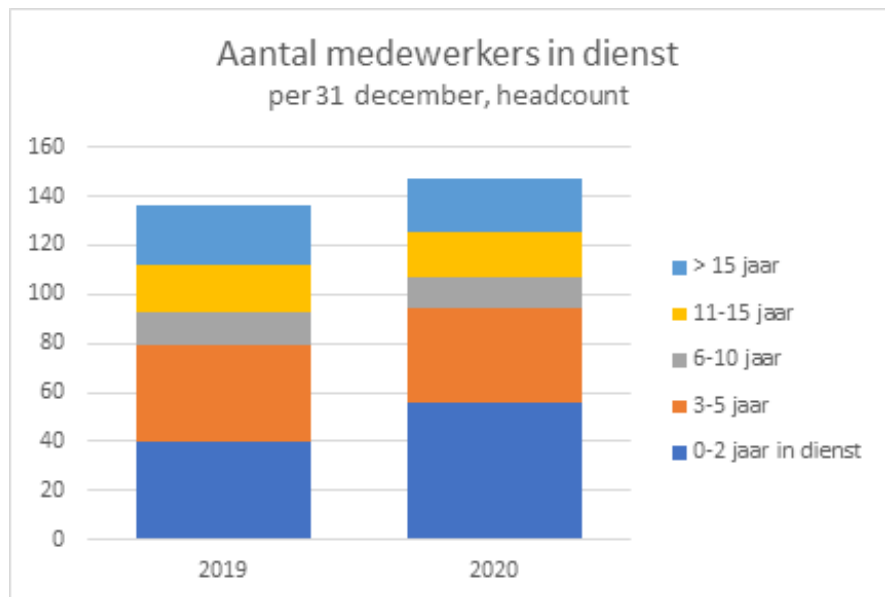
2020 was een jaar met veel uitdagingen voor de medewerkers. De transitie van werken op kantoor met collega's naar volledig thuis en online werken was heftig, maar het is heel mooi om te zien hoe dit is opgepakt. Daarnaast zorgen de gedwongen aanpassingen ook voor mogelijkheden in de toekomst. Wat IVN over wil houden aan deze 'nieuwe' manier van werken wordt in de 2021 verder uitgedacht.

Ontwikkeling personeel

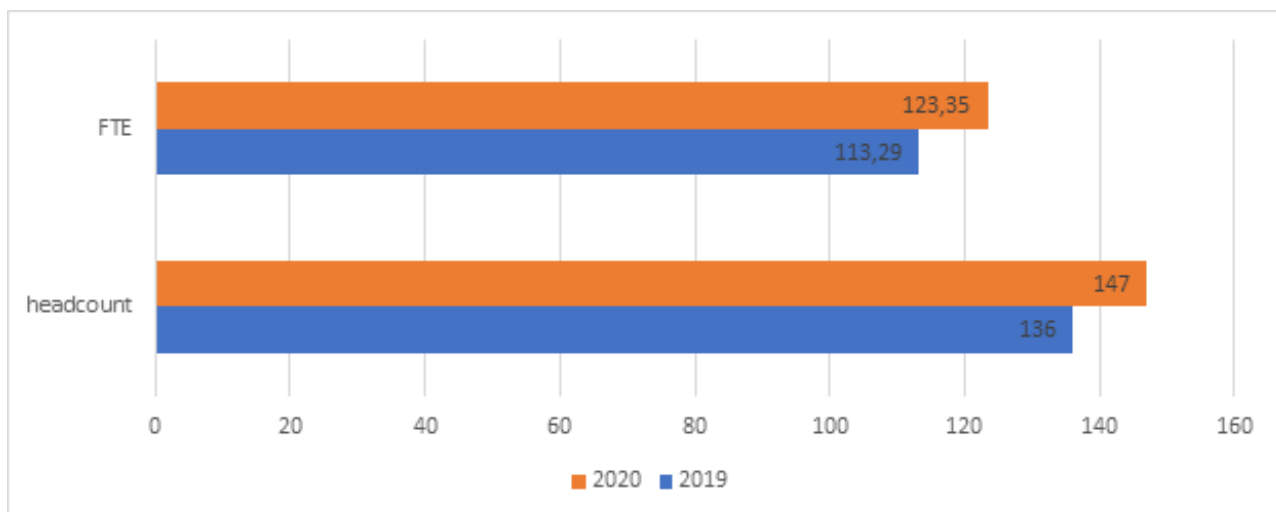
Bij de in- en uitstroom valt vooral de toename van het aantal stagiairs op, van ca. 23 in 2019 tot 42 stagiairs in 2020. Er zijn in 2020 59 medewerkers in dienst getreden, waarvan 34 stagiairs, in 2019 waren dit er 48, waarvan 16 stagiairs. Ten opzichte van 2019 zijn er in totaal meer personen uit dienst getreden, vooral veroorzaakt door het aantal stagiairs.

In gemiddeld aantal dienstjaren is er een groei in het aantal dienstverbanden van 0-2 jaar en een lichte krimp bij de langere dienstverbanden. Dit hangt samen met de totale groei van IVN. In 2020 waren er in totaal 146 medewerkers in dienst, een groei van 7,4% ten opzichte van 2019. Op 31 december 2020 waren er totaal 147 medewerkers in dienst (eind 2019: 136). Het gemiddelde FTE is nagenoeg gelijk aan december 2019 op 0,83 FTE.

In december 2020 is 79% van de medewerkers vrouw en 21% man. De gemiddelde leeftijd ligt bij mannen net iets hoger: 45 jaar tegen 41 jaar bij vrouwen.

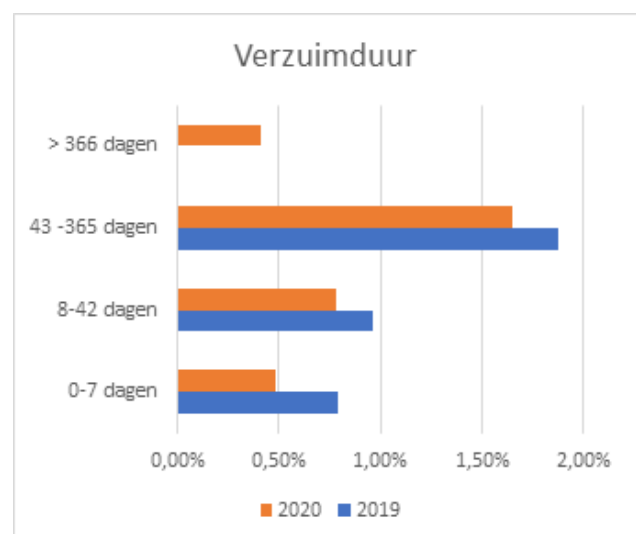
Verzuim

Door de coronacrisis is er in de samenleving een stijging in de verzuimcijfers te zien, het ziekteverzuim was in het vierde kwartaal van 2020 4,9%, 18 jaar geleden lag dit voor het laatst hoger (op 5,4%). [bron: CBS]

Ondank een moeilijk jaar is het totale verzuim bij IVN in 2020 niet sterk veranderd ten opzichte van 2019. Wel is er een lichte verschuiving te zien van kort verzuim naar langer verzuim. In 2020 was het ziekteverzuimpercentage 3,3% ten opzichte van 2,3% in 2019.

Salaris

IVN volgt de bepalingen van de CAO Sociaal Werk. Deze loopt tot en met 30 juni 2021. Per 1 juli 2020 zijn de salarissen conform de CAO verhoogd met 3,25%. Het gemiddeld salaris in 2020 is mede hierdoor gestegen met 3,80% ten opzichte van 2019.

Managementteam

Sinds 2009 is Jelle de Jong algemeen directeur van Stichting IVN. De taken en de bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in de statuten en het directiestatuut. Het managementteam bestond per 31 december 2020 uit de volgende personen:

- Jelle de Jong
Algemeen Directeur en P&O
- Wander van der Kolk
Directeur Communicatie, Marketing & Programma's
- Ron Schaasberg
Manager Financiën & ICT
- Mark Tuit
Regiodirecteur Friesland, Groningen en Drenthe
- Joline de Weerd
Regiodirecteur Overijssel, Gelderland en Flevoland
- Petra Schut
Regiodirecteur Noord-Holland en Utrecht
- Daphne Teeling
Regiodirecteur Zuid-Holland en Zeeland
- Renske Visscher
Regiodirecteur Noord-Brabant en Limburg

Nevenfuncties de heer De Jong

Lid Raad van Commissarissen SME Advies

Beloning

Sinds 2005 heeft Goede Doelen Nederland een beloningsregeling voor directeuren. Deze regeling is gebaseerd op de – door de commissie Wijffels opgestelde – Code Goed Bestuur voor goede doelen. Goede Doelen Nederland heeft dit opgenomen in de adviesregeling 'Beloning directeuren Goede Doelen'. De regeling geeft criteria om de zwaarte van de directiefunctie te wegen en komt zo tot normen voor maximale inkomens. De Raad van Toezicht heeft met deze criteria de directiefunctie gewogen op 470 punten. Daarbij hoort voor 2020 een maximale beloning van € 140.780 (inclusief vakantiegeld maar exclusief sociale lasten). De directeur wordt bij Stichting IVN beloond volgens de CAO Welzijn en zijn beloning blijft onder het maximum.

Functioneren

In het kader van de rol van de Raad van Toezicht als werkgever heeft de voorzitter van de Raad samen met een lid van de Raad van Toezicht een functioneringsgesprek gevoerd met de algemeen directeur.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en de algemene gang van zaken in de organisatie. De Raad van Toezicht staat de Raad van Bestuur met advies terzijde. De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten.

Samenstelling

Gedurende 2020 werd de Raad van Toezicht gevormd door 8 personen. Conform de statuten zijn 3 leden van de Raad van Toezicht lid van het bestuur van de Vereniging IVN, dit zijn Hans Gilissen, Rolf Boersma en Janneken Sprangers. Hans Gilissen was in 2020 tevens voorzitter van het landelijk bestuur van de vereniging IVN.

De zittingstermijnen van Han Mouton en Louisa van den Broek zijn met 1 jaar verlengd om gebruik te kunnen maken van hun kennis en ervaring in het fusieproces van de Stichting IVN en Vereniging IVN. Om deze verlenging mogelijk te maken zijn de statuten van de Stichting IVN gewijzigd.

Functies en nevenfuncties Raad van Toezicht

Ultimo 2020 bestaat de Raad van toezicht van de Stichting IVN uit de volgende personen:

Naam:	Rolf Boersma
Rol:	Lid
Aftredend per:	November 2022
Herbenoembaar:	Ja

Naam:	Riyan van den Born
Rol:	Lid
Aftredend per:	Januari 2022
Herbenoembaar:	Nee
Functie:	Assistent-professor Radboud University

Naam:	Louisa van den Broek
Rol:	Lid
Aftredend per:	Mei 2021
Herbenoembaar:	Nee
Functie:	Company secretary Royal DSM

Naam:	Bram van Dijk
Rol:	Lid
Aftredend per:	Januari 2022
Herbenoembaar:	Nee

Naam:	Hans Gilissen
Rol:	Voorzitter
Aftredend per:	November 2022
Herbenoembaar:	Ja
Functie:	Bestuurslid rechtbank Limburg
Nevenfuncties:	Lid Raad van Commissarissen Limgroup B.V. Lid bestuur stichting Dialectwoordenboek Bestuurslid stichting Wilhelmina Sangers Cultuurprijs Limburg

Naam:	José Hendriksen
Rol:	Lid
Aftredend per:	16 december 2021
Herbenoembaar:	Nee
Functie:	Directeur Stimulansz
Nevenfuncties:	Bestuurslid FEE International Lid RvC Sité Woondiensten

Naam:	Han Mouton
Rol:	Lid en voorzitter auditcommissie
Aftredend per:	Mei 2020
Herbenoembaar:	Nee
Functie:	Financieel directeur Johan Crujff Arena

Naam:	Janneken Sprangers
Rol:	Lid auditcommissie
Aftredend per:	December 2021
Herbenoembaar:	Ja
Functie:	Financieel mediator

Benoeming

Nieuwe leden worden benoemd door de Raad van Toezicht. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar. Leden van de Raad van Toezicht kunnen eenmaal worden herbenoemd.

Beloning

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Functioneren

Er vindt jaarlijks een zelfevaluatie van de Raad van Toezicht plaats over de taakinvulling op de drie punten waarop de Raad van Toezicht een rol heeft: het controleren van, de werkgeversrol en het klankbord voor de Raad van Bestuur. Tijdens de vergaderingen heeft de Raad van Toezicht haar eigen functioneren telkens beoordeeld door het instellen van een wisselende observator. De aandachtspunten die daaruit naar voren komen worden besproken en indien nodig worden wijzigingen in het functioneren doorgevoerd. De aandachtspunten die daaruit naar voren komen worden voortdurend opgepakt.

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht in is 2020 vijfmaal bijeengekomen. De vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de Algemeen directeur, de directeur Communicatie, Marketing & Programma's, de manager Financiën & ICT en de verenigingssecretaris. Belangrijke onderwerpen in 2020 waren de governance, het jaarplan voor 2021, de overname van de activiteiten van Stichting ANMEC, de voorgenomen samenvoeging van de beroeps- en de vrijwilligersorganisatie en de financiële gang van zaken.

De Raad van Toezicht heeft een aantal domeinen bepaald en tijdens de vergaderingen besproken te weten:

- Verbinding tussen Vereniging en Stichting;
- Financiën;
- Maatschappelijke impact;
- Strategie.

De auditcommissie heeft in 2020 tweemaal vergaderd met de manager Financiën & ICT ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Toezicht. In de voorjaarsvergadering is de jaarrekening 2019 besproken alsmede het accountantsverslag. De aanbevelingen in het accountantsverslag zijn grotendeels opgevolgd. In de najaarsvergadering is er aandacht besteed aan de prognose 2020 en de begroting 2021. de begroting 2020.

Verantwoordingsverklaring

Een van de eisen die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt aan organisaties die het CBF-keur voor kansspelbegunstigden voeren, is dat de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht een gezamenlijke verantwoordingsverklaring opnemen in het jaarverslag. In de verantwoordingsverklaring onderschrijven beide raden dat:

- De functie toezicht houden duidelijk is gescheiden van de functie besturen dan wel uitvoeren;
- De organisatie haar middelen optimaal besteedt zodat effectief en efficiënt gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling;
- De organisatie streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

IVN onderschrijft deze principes en in deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier IVN invulling hieraan geeft.

Besturen en toezicht houden

Bij IVN is de vaststelling en uitvoering van het beleid gescheiden van het toezicht op de organisatie. Deze scheiding is geregeld in de statuten waarbij de taken en bevoegdheden van de Raad van Bestuur (Uitvoering) en de Raad van Toezicht (Toezichthouder) elk afzonderlijk zijn beschreven.

De Raad van Bestuur wordt gevormd door de algemeen directeur. Hij heeft tot taak het besturen van de Stichting in de meest ruime zin, dit met inachtneming van de bevoegdheden van de Raad van Bestuur die statutair zijn bepaald. Deze bepalingen waarborgen het onderscheid tussen besturen en toezicht houden.

De algemeen directeur geeft leiding aan een managementteam van 7 personen zoals vermeld onder 2.3 alsmede aan de afdeling P&O. In het managementteam is alle benodigde expertise aanwezig om de organisatie te besturen. Het functioneren van de algemeen directeur wordt jaarlijks geëvalueerd door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht vergadert minimaal viermaal per jaar gezamenlijk met de algemeen directeur en minimaal een ander lid van het managementteam ter bespreking van het gevoerde en in de toekomst te voeren beleid. De Raad van Toezicht verleent jaarlijks de goedkeuring aan het inhoudelijk jaarverslag en het financieel jaarverslag met bijbehorende controleverklaring van de externe accountant. Het jaarplan en de begroting worden vastgesteld in de Raad van Toezicht. Hierdoor is de Raad van Toezicht adequaat in staat haar toezichthoudende functie te vervullen.

De Raad van Toezicht beoordeelt jaarlijks tijdens de zelfevaluatie of de juiste expertises in de Raad van Toezicht vertegenwoordigd zijn. De adviserende rol van de Raad van Toezicht komt tot uitdrukking in de mogelijkheid, gevraagd of ongevraagd het bestuur te adviseren op belangrijke beleidsuitgangspunten.

De jaarrekening van IVN wordt jaarlijks gecontroleerd door het CBF en een externe registeraccountant.

Optimaliseren effectiviteit en efficiency

Als onderdeel van de planning- en controlecyclus wordt er naast het opmaken van de jaarrekening jaarlijks een begroting samengesteld die wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht. In combinatie met het jaarplan houdt de Raad van Toezicht hiermee toezicht op de ontwikkeling van de statutair vastgestelde doelstellingen van IVN. In het meerjarenbeleidsplan staan richtinggevende doelstellingen geformuleerd.

De effectiviteit van de uitgevoerde opdrachten wordt mede beoordeeld door de opdrachtgevers. Het intern monitoren en evalueren van de uitvoering van processen en activiteiten vindt plaats door een kritische beoordeling van een maandelijkse managementrapportage en het jaarverslag.

Het managementteam volgt en evalueert het functioneren van medewerkers met behulp van de een jaarlijkse beoordelingscyclus. De administratieve organisatie en interne beheersing worden jaarlijks in het kader van de accountantscontrole geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd.

Optimaliseren omgang met belanghebbenden

IVN streeft naar een open dialoog met stakeholders zoals vrijwilligers, medewerkers, particulieren, bedrijven, overheden, natuur- en milieuorganisaties en andere betrokkenen.

De inhoud en kwaliteit van de verstrekte informatie wordt door de leidinggevenden gewaarborgd. Voor het stroomlijnen en optimaliseren van de externe communicatie zijn de taken op het gebied van communicatie en websitebeheer ondergebracht bij een centrale afdeling Communicatie. Belangrijke informatiestukken worden in het managementteam besproken en vastgesteld.

De specifieke doelgroepen worden geïnformeerd met diverse communicatiemiddelen zoals het IVN-magazine Mens en Natuur, het intranet Ons IVN, het jaarverslag, de website, persberichten en door deelname aan diverse overlegorganen en samenwerkingsverbanden. Het beleid is erop gericht om relaties met belanghebbenden te optimaliseren door hen gericht te informeren, bijvoorbeeld over natuur- en milieubelangen en de activiteiten van IVN en de besteding van de ontvangen gelden.

Door de vrijwilligersafdelingen vinden verschillende uitingen plaats gericht op de relevante doelgroep zoals publicaties, overleggen met overheden, deelname aan netwerken en overlegorganen. Hiermee worden honderdduizenden mensen per jaar bereikt. Vrijwilligers worden betrokken via bijvoorbeeld het kwartaalblad Mens en Natuur, de website, digitale nieuwsbrief en het intranet Ons IVN. Daarnaast kunnen vrijwilligers zich voor allerlei vragen wenden tot de IVN Servicedesk.

Fusie Stichting en Vereniging

In 2020 is besloten tot een juridische fusie van de Stichting IVN en de Vereniging IVN, deze fusie is 22 april 2021 geëffectueerd, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. Om de fusie juridisch mogelijk te maken is op 4 januari 2021 de rechtsvorm van de Stichting IVN gewijzigd in een vereniging en is de naam gewijzigd in Vereniging 1IVN. Bij de fusie is de 'oude' Vereniging IVN opgegaan in de Vereniging 1IVN en is aansluitend de naam gewijzigd in Vereniging IVN. De fusie heeft als zodanig geen financiële gevolgen voor de organisatie.

Financieel beleid

Algemeen

Continuïteitsreserve

In de richtlijn 'Reserves Goede Doelen' van Goede Doelen Nederland is opgenomen dat de continuïteitsreserve niet meer mag bedragen dan anderhalf keer de jaarlijkse kosten van de organisatie. IVN hanteert de verhouding tussen de reserve en de jaarlijkse personeelskosten als uitgangspunt voor de bepaling van de norm. De Raad van Toezicht van Stichting IVN heeft in 2018 gewenste hoogte voor de continuïteitsreserve bepaald op € 3 miljoen. Deze norm is vastgesteld op basis van een risico-inschatting en benchmarkgegevens met als doel om gedurende 4 maanden de salarissen door te kunnen betalen in een situatie van volledige insolventie. De doelstelling is om binnen 5 jaar deze reserve tot dit niveau op te bouwen.

Managementinformatie

Door het managementteam van IVN wordt jaarlijkse een inhoudelijk plan en een jaarbegroting opgesteld. Beiden worden door de Raad van Toezicht beoordeeld en vastgesteld.

Gedurende het jaar worden de inkomsten en de bestedingen aan de doelstellingen bewaakt door het managementteam. In een portal is de benodigde informatie het hele jaar online beschikbaar, periodiek worden de ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van het budget besproken. Met de Raad van Toezicht wordt op basis daarvan periodieke rapportage gedeeld die tijdens iedere vergadering wordt besproken.

Onafhankelijke accountant

De jaarrekening wordt zoals statutair bepaald gecontroleerd door een externe accountant. Gedurende het jaar wordt de opzet en de werking van de administratieve organisatie en interne beheersingsmaatregelen gecontroleerd. Na afloop van het jaar wordt de jaarrekening door de onafhankelijke accountant gecontroleerd.

Auditcommissie

Bij IVN functioneert een auditcommissie conform de richtlijnen en eisen van het CBF, bestaande uit 2 leden van de Raad van Toezicht. Deze commissie is verantwoordelijk voor het toezicht op de inrichting en de werking van de administratieve organisatie, de naleving van

de relevante wet- en regelgeving, de financiële informatieverschaffing en het financiële beleid. De commissie vergadert jaarlijks minimaal 2 keer.

Risico's en onzekerheden

Algemeen

Voor het risicomanagement werkt IVN met een 'Risk Management Scorecard'. Daarmee zijn de risico's en de mate waarin deze worden beheerst in beeld gebracht en besproken met de Raad van Toezicht.

Op de volgende gebieden worden strategische risico's onderkend:

- Financiën en wetgeving
- Reputatieschade en marktpositie
- Personeel en vrijwilligers
- Bestuur en compliance

Risicobeheersing bij IVN

Overall is de conclusie dat de risico's bij IVN in voldoende mate beheerst worden. Op het gebied van financieel beheer is er sprake van het laagste risico, categorie 'geen risico', dat wil zeggen dat met de normale aandacht van het management alle onderkende risico's onder controle zijn. Dit betreffen de risico's op liquiditeitstekorten, fraude en terugbetalingsverplichtingen op projecten. Op de andere terreinen zoals reputatieschade, privacywetgeving, ICT en bestuur worden de risico's als 'acceptabel' beoordeeld. Daarbij is voortdurende aandacht door het management gewenst en daarvoor zijn de interne beheersingsmaatregelen voldoende.

Coronacrisis bij IVN

Algemeen

De coronacrisis vanaf maart 2020 heeft gevolgen voor de gang van zaken bij IVN. Geplande activiteiten worden uitgesteld, de medewerkers werken bijna volledig vanuit huis en onze locaties in Apeldoorn en Orvelte kunnen geen gasten ontvangen. Zodra duidelijk werd dat er sprake was beperkende maatregelen van overheidswege zijn er maatregelen getroffen in overeenstemming met het beleid van de overheid.

Gevolgen voor medewerkers

Het advies van de overheid om thuis te werken wanneer dat mogelijk is heeft ertoe geleid dat nagenoeg alle medewerkers vanuit huis zijn

gaan werken. Het is goed mogelijk gebleken voor onze medewerkers om vanuit huis te werken en online te vergaderen, waar nodig zijn faciliteiten getroffen om de thuiswerkplekken te verbeteren.

Gevolgen voor de projecten

Omdat een aantal van onze projecten geen doorgang konden vinden in de vooraf bedachte vorm is er hard gewerkt aan alternatieven. In 2020 is gebleken dat het goed mogelijk is om onze activiteiten in alternatieve vormen doorgang te laten vinden zodat de coronacrisis nagenoeg geen effect heeft gehad op de inkomsten van IVN in 2020.

Gevolgen voor de huizen en de webwinkel

Door de beperkende maatregelen is de omzet in onze beide huizen en de webwinkel in de periode vanaf maart bijna volledig stilgevallen. Het zijn voornamelijk de scholen die niet gekomen zijn en ook andere evenementen konden geen doorgang vinden. Dit heeft ook invloed gehad op de omzet van de webwinkel, die ook door het uitstel van projecten en het wegvallen van omzet aan derden sterk gedaald is.

Gevolgen voor de financiën

Het resultaat dat voor 2020 was begroot op ca. €300.000 is niet gehaald. De aan het begin van de coronacrisis geschatte daling is echter achterwege gebleven. Het resultaat is ca. €200.000 lager dan begroot, maar daarbij dient aangetekend te worden dat het resultaat van de beide huizen ca. €250.000 lager is geworden. De inkomsten uit de overige activiteiten zijn derhalve beduidend beter uitgekomen dan begroot.

Bestuurlijke en financiële richtlijnen

ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling)

Zowel Stichting IVN als Vereniging IVN beschikken over de ANBI-status. De doelstellingen en feitelijke werkzaamheden zijn voor meer dan 90% gericht op het algemeen belang. Door deze status kunnen erfenissen en schenkingen belastingvrij ontvangen worden. Hierdoor komen deze volledig ten goede aan de doelstelling van IVN. Donateurs kunnen hierdoor ook hun giften, onder bepaalde voorwaarden, als gift opnemen op hun aangifte

inkomstenbelasting.

Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)

Het Centraal Bureau Fondsenwerving is een toezichthoudende organisatie voor alle goede doelen in Nederland. Het CBF ziet toe op het bestuur en het beleid van goede doelen. Om in aanmerking te komen voor het keurmerk wordt de manier waarop gelden verkregen worden beoordeeld, de manier waarop de gelden worden uitgegeven en tenslotte de wijze waarop verslaglegging wordt uitgebracht. Het IVN voldoet aan de gestelde eisen als grote goede doelen organisatie en voert het CBF-keur voor kansspel begunstigden.

Beleggingsbeleid

Door SME Advies worden overvloedige middelen belegd. Deze beleggingen vinden plaats binnen de kaders van een laag risicoprofiel. In 2020 zijn de beleggingen binnen dit profiel gebleven. Het rendement op de beleggingen heeft in 2020 ca. €10.000 (negatief) bedragen.

Vrijwilligersbeleid

Veel van de leden van IVN worden ingezet als vrijwilliger op de projecten van IVN. De vrijwilliger krijgt daarbij altijd de mogelijkheid om de gemaakte onkosten binnen de daarvoor geldende wettelijke bepalingen vergoed te krijgen. Daarnaast is er een verzekering afgesloten die dekking biedt aan vrijwilligers waar het gaat om schade door ongevallen tijdens het deelnemen aan activiteiten van IVN.

Integriteit

De gedragscode op het gebied van integriteit is bij IVN vastgelegd in de Personeelsinformatiemap, en nader uitgewerkt in een 'Klokkenluidersregeling'. Daarin worden de normen en waarden binnen IVN beschreven alsmede de mogelijkheid om een melding te doen wanneer een medewerker of extern betrokkene hiertoe aanleiding ziet. Gedurende 2020 is er een melding van schendingen geweest. Deze is door de leidinggevende en de afdeling P&O met de betrokkenen besproken en naar tevredenheid afgehandeld.

Samenvatting financiële resultaten

Stichting IVN heeft in 2020 een positief exploitatiesaldo behaald. De geconsolideerde baten bedroegen in 2020 € 13,9 miljoen waarvan € 13,1 miljoen is besteed aan de doelstelling van IVN. Samengevat zijn de baten en lasten als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Totale baten	13.922	15.189	14.423
Besteed aan doelstelling	13.106	14.048	13.135
Beheer & Administratie	659	706	728
Werving van baten	73	78	84
Financiële baten en lasten	5	6	-3
Aandeel derden in resultaat	-1	-1	3
Toevoeging aan continuïteitsreserve	80	351	478

Tabel 1: geconsolideerde staat van baten en lasten, excl. materiële projectlasten

Baten

De totale baten zijn in 2020 gedaald ten opzichte van 2019. Vooral stilgevallen inkomsten van de huizen zorgen voor een daling in de baten als tegenprestatie. De daling in de baten van not-for-profit organisaties en loterijorganisaties worden grotendeels gecompenseerd door een stijging van de mutatie onderhanden werk. De subsidies vanuit provincies zijn eveneens gestegen ten opzichte van 2019.

Bedragen x € 1.000	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Baten van particulieren	322	346	307
Baten van bedrijven	595	641	492
Baten van fondsen	301	324	216
Baten van andere not-for-profit organisaties	1.090	1.173	2.279
Baten van loterijorganisaties	1.732	1.864	4.040
Baten van subsidies van overheden	7.793	8.388	7.339
Baten als tegenprestatie	1.421	1.732	2.029
Overige baten	46	49	26
Mutatie onderhanden werk	623	671	-2.305
Totale baten	13.922	15.189	14.423

Tabel 2: overzicht geconsolideerde baten, incl. materiële projectlasten.

Besteed aan doelstellingen

De verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstellingen en de totale lasten is in 2020 op geconsolideerd niveau uitgekomen op ca. 94% (2019: 91%).

Bedragen x € 1.000	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Natuur en Gezondheid	654	701	1.445
Natuur in de Buurt	1.107	1.187	936
Kind en Natuur	3.076	3.297	2.419
Natuur en Recreatie	2.527	2.709	2.951
Natuur en Jongeren	813	871	555
Vrijwilligers en Educatie	2.548	2.731	2.223
Overige activiteiten	1.588	1.702	1.527
Activiteiten SME Advies	794	851	1.078
Totale baten besteed aan doelstelling	13.106	14.048	13.135

Tabel 3: overzicht besteding aan doelstellingen, incl. materiële projectlasten

Werving baten

Zowel de Stichting als de Vereniging zijn actief op het gebied van werving van baten onder bedrijven en particulieren. In 2020 heeft het beleid gericht op vermogensfondsen en bedrijven succesvolle projecten opgeleverd. Ook verdere verbetering van het beleid ten aanzien van leden en mogelijk geïnteresseerden heeft positief gewerkt. De verhouding tussen lasten en baten voor eigen fondsenwerving is hierdoor in 2020 verder gedaald naar 6% (in 2019 was dit 8%). Daarmee is de verhouding weer op een voor IVN verantwoord niveau gebracht.

Beheer & Administratie

De kosten van beheer en administratie betreffen de kosten voor directie, financiën, ICT en personeelszaken. Kosten die direct aan projecten kunnen worden toegerekend zijn daarop in mindering gebracht. Deze lasten worden doorberekend op basis van de tijd die per medewerker aan deze taken wordt besteed. In 2020 bedroegen deze lasten €659.000 en zijn daarmee ten opzichte van 2019 gedaald naar 4,7% (2019: 5,0%). De door de Raad van Toezicht gestelde norm (van 6%) wordt daarmee behaald.

Resultaat en financiële positie

Het boekjaar 2020 is afgesloten met een positief geconsolideerd resultaat van €80.000, een daling ten opzichte van het resultaat over 2019 van ca. €397.000. Het daarin begrepen resultaat van de Vereniging is €17.000 negatief ten opzichte van €20.000 positief in 2019. De daling wordt vooral veroorzaakt door het effect van de coronacrisis op de inkomsten van de beide huizen.

Mede door het positieve resultaat in 2020 is de financiële positie verbeterd ten opzichte van 2019: Solvabiliteit: 31% (ultimo 2019: 28%)
Current ratio: 1,33 (ultimo 2019: 1,27)
De kasstroom van IVN in 2020 is weergegeven in de jaarrekening, over het algemeen kan gezegd worden dat de financiering van de activiteiten van IVN voldoende is gewaarborgd.

Toekomst, begroting 2021 Stichting IVN

Het bestuur heeft vertrouwen in de toekomst van IVN, die met haar leden en beroepskrachten vanaf 2021 georganiseerd zijn in de Vereniging IVN (voormalige Stichting IVN). De organisatie zal naar verwachting in een consistente lijn doorgroeien, het aantal medewerkers en opdrachtgevers zal toenemen. De begroting van de Vereniging IVN voor 2021 is in de vergadering van november 2020 door de Raad van Toezicht vastgesteld. De begroting is gebaseerd op reeds toegezegde baten voor 2021 aangevuld met ramingen van de verwachte baten op basis van een vastgestelde groei-doelstelling van minimaal 5%. De verwachte exploitatiekosten zijn gebaseerd op de personele bezetting per eind 2020, rekening houdend met reeds bekende wijzigingen in aantal en arbeidsvoorwaarden, alsmede een inschatting van de overige exploitatiekosten.

De materiële kosten op projecten die in 2021 begroot zijn op €3.323.000 zijn in onderstaande begroting opgenomen. Zowel in de totale baten als in de lasten besteed aan de doelstelling. Voor 2021 is een resultaat van ca. € 300.000 begroot, gelijk aan 2020. Daarmee is IVN in een stabiele positie terechtgekomen waaraan het gevoerde beleid in de achterliggende jaren debet is.

Bedragen x € 1.000	2021 <i>begroting</i>	2020 <i>realisatie</i>	2020 <i>begroting</i>
Totale baten	15.053	10.295	10.448
Besteed aan doelstelling	13.881	9.447	9.360
Beheer & Administratie	771	666	700
Werving van baten	99	77	90
Financiële lasten	-1	-7	-2
Toevoeging aan continuïteitsreserve	303	97	300

Tabel 5: begroting 2021, Stichting IVN enkelvoudig, incl. materiële kosten

De verwachte continuïteitsreserve zal hiermee ultimo 2021 uitkomen op € 2,9 mln., waarmee we op lijn liggen om het in 2018 vastgestelde doelvermogen ad. € 3 miljoen binnen 5 jaar te halen. De verwachting om de continuïteitsreserve binnen deze periode op het gewenste niveau te brengen blijft derhalve ongewijzigd. Daarnaast bestaat het eigen vermogen nog uit een bestemmingsreserve vanuit de ('oude') vereniging ad. ca. € 270.000.

Bijlagen

1. Overzicht besteding aandeel in acties van derden
2. Overzicht reguliere subsidies provincies
3. Overzicht besteding subsidie Ministerie van Economische Zaken
4. Enkelvoudige balans 31 december 2020 Stichting IVN
5. Enkelvoudige staat van baten en lasten 2020 Stichting IVN
6. Toelichting op enkelvoudige balans en staat van baten en lasten van Stichting IVN

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

Bedragen in euro's	ref	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA			
Materiële vaste activa	<i>a</i>	840.990	869.548
Voorraden	<i>b</i>	148.460	169.140
Vorderingen en overlopende activa			
Nog te ontvangen projectsubsidies	<i>c</i>	528.391	471.590
Subsidies overheden	<i>d</i>	821.095	1.211.060
Debiteuren en overige subsidies	<i>e</i>	940.067	1.028.799
Pensioenen	<i>f</i>	95.205	80.852
Overige vorderingen		70.290	73.324
		2.455.048	2.865.625
Effecten	<i>g</i>	99.915	110.583
Liquide middelen		5.523.627	5.961.955
Totaal		9.068.040	9.976.851
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	<i>h</i>	2.590.294	2.492.976
Reserves Vereniging IVN	<i>i</i>	261.544	278.467
		2.851.838	2.771.443
Aandeel derden			
SME Advies	<i>j</i>	13.827	19.896
Voorzieningen			
Onderhoud gebouwen	<i>k</i>	-	-
Kortlopende schulden			
Crediteuren		530.674	856.460
Belastingen en pensioenen	<i>l</i>	687.409	535.025
Vooruitontvangen subsidies		4.582.821	5.381.739
Overige schulden en overlopende passiva	<i>m</i>	401.471	412.288
		6.202.375	7.185.512
Totaal		9.068.040	9.976.851

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2020

Bedragen in euro's	ref	2020 realisatie	2020 begroting	2019 realisatie
Baten				
Baten van particulieren	<i>a</i>	321.636	346.193	307.360
Baten van bedrijven	<i>b</i>	595.386	640.843	491.800
Baten van fondsen	<i>c</i>	300.877	323.849	216.423
Baten van andere not-for-profit organisaties	<i>d</i>	1.090.057	1.173.282	2.278.897
Baten van loterijorganisaties	<i>e</i>	1.731.700	1.863.914	4.040.069
Baten van subsidies van overheden	<i>f</i>	7.792.881	8.387.864	7.339.317
Som van de geworven baten		11.832.537	12.735.946	14.673.866
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	<i>g</i>	1.420.669	1.732.403	2.028.995
Overige baten		45.967	49.477	25.995
Mutatie onderhanden werk personeel		623.225	670.808	(2.305.437)
Totaal baten		13.922.398	15.188.633	14.423.419
Lasten	<i>h</i>			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Natuur en Gezondheid		653.512	700.509	1.445.381
Natuur in de Buurt		1.107.130	1.186.748	936.479
Kind en Natuur		3.075.765	3.296.956	2.418.589
Natuur en Recreatie		2.527.329	2.709.079	2.951.408
Natuur en Jongeren		812.612	871.050	554.773
Vrijwilligers en Educatie		2.547.643	2.730.854	2.223.172
Overige activiteiten		1.587.820	1.702.006	1.527.393
Activiteiten SME Advies		793.722	850.802	1.077.529
Totaal besteed aan doelstellingen		13.105.533	14.048.004	13.134.724
Beheer en administratie		659.001	706.392	727.613
Werving baten		73.101	78.358	84.072
Aandeel derden in resultaat		(1.095)	(1.174)	2.545
Totaal lasten		13.836.540	14.831.581	13.948.954
Saldo baten en lasten voor financiële baten en lasten		85.858	357.052	474.465
Financiële baten		3.257	3.491	3.063
Financiële lasten		(8.720)	(9.347)	-
Saldo financiële baten en lasten		(5.463)	(5.856)	3.063
Saldo baten en lasten		80.395	351.196	477.528
<i>Voorstel bestemming saldo baten en lasten:</i>				
Onttrekking resp. toevoeging reserve vereniging IVN		(16.923)	-	19.810
Onttrekking resp. toevoeging continuïteitsreserve		97.318	351.196	457.718
Saldo baten en lasten		80.395	351.196	477.528
Bestedingspercentage baten		94,1%	92,5%	91,1%
Percentage eigen fondsenwerving		6,0%	6,0%	8,3%
Percentage beheer & administratie		4,7%	4,7%	5,0%

Kasstroomoverzicht 2020

Bedragen in euro's	2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	80.395	477.528
Afschrijvingen	208.124	189.362
Afname voorzieningen	-	(40.250)
	288.519	626.640
Af- resp. toename aandeel derden	(6.069)	2.545
Subtotaal	282.450	629.185
Af- resp. toename voorraden	20.680	(20.418)
Af- resp. toename vorderingen en overlopende activa	410.577	(18.459)
Af- resp. toename effecten	10.668	(1.237)
Af- resp. toename kortlopende schulden	(983.137)	1.693.994
<i>Verandering in werkkapitaal</i>	(541.212)	1.653.880
Kasstroom uit operaties	(258.762)	2.283.065
Investeringen in materiële vast activa	(179.566)	(421.760)
Bruto kasstroom uit investeringsactiviteiten	(179.566)	(421.760)
Bruto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	(438.328)	1.861.305
Liquide middelen per 1 januari	5.961.955	4.100.650
Liquide middelen per 31 december	5.523.627	5.961.955
Toename (+) / afname (-) geldmiddelen	(438.328)	1.861.305

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

a Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Stichting IVN, Vereniging IVN en SME Advies bestonden uit het uitvoeren van projecten rondom NME en duurzaamheid. Het betreffen zowel educatieve projecten, bewustwordingscampagnes als uitvoerende educatieve taken.

De doelstelling van IVN is om jong en oud te laten beleven hoe leuk, gezond en belangrijk natuur is. Dat doen we met natuuractiviteiten, cursussen, projecten en campagnes. Zelf leren en doen staan altijd centraal. De doelstelling van SME Advies is om op innovatieve wijze bij te dragen aan de ontwikkeling van een duurzame samenleving met name vanuit sociaal-ecologisch perspectief.

Vestigingsadres

Stichting IVN is gevestigd aan de Plantage Middenlaan 2c te Amsterdam en bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34147938. In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting IVN zijn de cijfers van Vereniging IVN te Amsterdam, Innovatie en Duurzaamheid B.V. (handelsnaam SME Advies) te Utrecht en Woldhuis Exploitatie B.V. te Amsterdam volgens de integrale consolidatietechniek geconsolideerd.

Governance

De stichting en de vereniging zijn met elkaar verbonden doordat de voorzitter van de Raad van Toezicht ook voorzitter van het bestuur van de vereniging is. Daarnaast hebben twee leden van het bestuur van de vereniging tevens zitting in de Raad van Toezicht van de stichting. De stichting heeft daarnaast het eigendom van 85% van de aandelen van SME Advies. Op basis van deze relaties dienen de cijfers van stichting IVN, Vereniging IVN en SME Advies geconsolideerd te worden. De ca. 170 plaatselijke afdelingen van de vrijwilligers van IVN zijn volledig autonoom. De enige mogelijkheid van Vereniging IVN om invloed uit te oefenen op het beleid is door middel van beëindiging van het lidmaatschap van een lid en door statutenwijzigingen tegen te houden. Deze afdelingen worden derhalve niet meegeconsolideerd.

Overig

De Stichting IVN is houder van het CBF-keurmerk omdat de stichting begunstigde is van kansspel-activiteiten en fondsenwerving. De jaarrekening van Stichting IVN over 2020 is derhalve opgesteld volgens de Richtlijn Jaarverslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ 650). De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door het bestuur vastgestelde begroting 2020 en de realisatie 2019.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, heeft de directie van Stichting IVN zich over verschillende zaken een oordeel gevormd en schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

b Grondslagen van waardering

Algemeen

Voorzover onderstaand niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op verkrijgingsprijs of nominale waarde.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepaling van RJ 650 en de stellige uitspraken van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende entiteiten begrepen:

Stichting IVN (groepshoofd), te Amsterdam	KvK nr. 34147938
IVN, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid, te Amsterdam	KvK nr. 40531540
Innovatie en Duurzaamheid B.V., te Utrecht, 85% belang	KvK nr. 30203878
Woldhuis Exploitatie B.V., te Apeldoorn	KvK nr. 68647484

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de economische levensduur. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt jaarlijks beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor duurzame waardeverminderingen.

Financiële activa

Deelnemingen zijn op de netto-vermogenswaarde gewaardeerd, zonodig rekening houdend met een aandeel derden.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs rekening houdend met eventuele incourantheid. Indien de verwachting is dat de opbrengstwaarde lager is dan de historische kostprijs wordt de waardering hierop aangepast.

Nog te ontvangen projectsubsidies

Hieronder zijn de bestede uren en materiële lasten van onderhanden projecten per 31 december 2020 opgenomen. Het betreft het saldo van gerealiseerde projectlasten en reeds gedeclareerde baten. Een voorziening is gevormd voor een aantal projecten waarvan de verwachting is dat bij afronding de lasten hoger zullen zijn dan de baten. Indien de reeds gedeclareerde baten hoger zijn dan de lasten is het saldo opgenomen onder vooruitontvangen subsidies.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

De waardering van de effecten vindt plaats tegen de beurswaarde.

Liquide middelen

Waardering van liquide middelen vindt plaats tegen nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve dient als buffer om verplichtingen na te kunnen komen in financieel moeilijker tijden. Jaarlijks wordt de continuïteitsreserve verhoogd met een deel van het batig saldo danwel wordt een eventueel negatief saldo hierop in mindering gebracht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Voor voorzienbare verliezen op onderhanden projecten wordt een voorziening getroffen die wordt opgenomen onder het onderhanden werk.

c Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de aan het boekjaar toegerekende baten en lasten. De lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.

Opbrengstverantwoording

De baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van over de omzet geheven belastingen.

Aandeel in acties van derden (NPL)

De reguliere uitkeringen welke voortvloeien uit de opbrengst van de Nationale Postcode Loterij worden als baten verantwoord in het jaar waarin deze uitkeringen worden ontvangen. Eventuele eenmalige uitkeringen van de Nationale Postcode Loterij worden evenredig met de gemaakte kosten in het betreffende jaar als bate verantwoord.

Baten uit subsidies en overige projectbaten

Baten en lasten van projecten worden toegerekend aan het jaar waarin het project wordt uitgevoerd. De baten (en lasten) uit meerjarige projecten worden in de exploitatie opgenomen in het jaar van afronding van het project. Projectverliezen worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Verdeling van de lasten

In overeenstemming met RJ 650 worden de lasten verdeeld over de activiteiten.

Kosten beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie worden berekend conform GDN-Richtlijnen. Stichting IVN hanteert een norm van 6 % voor de kosten beheer en administratie.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenen

De pensioenregeling welke van toepassing is voor medewerkers van Stichting IVN is verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De pensioenregeling is ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Dit betreft een collectieve middelloonregeling waarbij de premie gedeeld wordt tussen werkgever en werknemer. Het bestuur van het fonds beslist jaarlijks of er indexatie plaatsvindt. De gemiddelde dekkingsgraad eind 2020 over de achterliggende 12 maanden was 88,3%.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Afschrijvingskosten worden separaat opgenomen in de winst- en verliesrekening. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Onderhanden projecten

De projectopbrengsten en projectkosten worden conform de algemene resultaatbepalingen vastgesteld in de periode waarover gerapporteerd wordt.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houden met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

Stichting IVN en Vereniging IVN zijn vrijgesteld van vennootschapbelasting. SME Advies is wel vennootschapbelasting plichtig. De belasting over het resultaat van SME Advies wordt berekend volgens de geldende fiscale regels.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

a Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inventaris	Automatisering	Transport	Totaal
Stand per 1 januari 2020					
Verkrijgingsprijs	412.267	426.133	1.267.536	39.713	2.145.649
Cumulatieve afschrijving	-58.524	-306.610	-901.039	-9.928	-1.276.101
Boekwaarde per 1 januari 2020	353.743	119.523	366.497	29.785	869.548
Mutaties 2020					
Investerings	87.574	22.592	69.400	-	179.566
Afschrijvingen	-34.187	-27.377	-138.617	-7.943	-208.124
Boekwaarde per 31 december 2020	407.130	114.738	297.280	21.842	840.990
Stand per 31 december 2020					
Verkrijgingsprijs	499.841	448.725	1.336.936	39.713	2.325.215
Cumulatieve afschrijving	-92.711	-333.987	-1.039.656	-17.871	-1.484.225
Boekwaarde per 31 december 2020	407.130	114.738	297.280	21.842	840.990

Afschrijvingspercentages

5%

10%

20%

20%

De investeringen in gebouwen betreffen renovatiewerkzaamheden aan de panden in Orvelte en Apeldoorn ten behoeve van de doelstelling. De panden worden langdurig gehuurd van de Van Dijk Nijkamp Stichting en de Gemeente Apeldoorn. De overige materiële vaste activa zijn ten behoeve van de algemene bedrijfsvoering.

b Voorraden

Betreft de voorraad van de webwinkel.

c Nog te ontvangen projectsubsidies

	31-12-2020	31-12-2019
Personele kosten	411.831	385.567
Materiële kosten	122.560	106.181
Voorziening projectverliezen	(6.000)	(20.158)
	528.391	471.590

Dit betreft de ultimo boekjaar onderhanden projecten (hierna OHW), waarvan de bestede uren en kosten hoger zijn dan de reeds ontvangen opbrengsten. Het overige OHW betreft projecten waarbij meer opbrengsten zijn ontvangen dan de bestede uren en kosten.

d Subsidies overheden

Nog te ontvangen subsidies overheden	821.095	1.211.060
	821.095	1.211.060

e Debiteuren

Openstaande debiteuren	940.067	1.028.799
	940.067	1.028.799

f Pensioenen

Pensioenpremie	95.205	80.852
	95.205	80.852

g Effecten

Onder de effecten is een Triodos effectenrekening begrepen waarvan het saldo direct opvraagbaar is.

h Continuïteitsreserve	2020	2019
Saldo per 1 januari	2.492.976	2.035.258
Resultaatbestemming boekjaar	97.318	457.718
Saldo per 31 december	2.590.294	2.492.976

De continuïteitsreserve is, conform RJ 650, gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn zodat IVN ook in de nabije toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Nominaal gezien wordt de reserve getoetst aan de CBF norm en mag deze maximaal 1,5 maal de uitvoeringskosten bedragen. Gerelateerd aan de personeelslasten over 2020 is de reserve uitgekomen op 30% (2019: 32%) op basis van de geconsolideerde cijfers. De streefnorm is voor IVN door de Raad van Toezicht gesteld op 33% van de personele lasten.

i Reserves vereniging IVN		
Saldo per 1 januari	278.467	258.657
Toevoeging vanuit staat van baten en lasten	(16.923)	19.810
Saldo per 31 december	261.544	278.467

De reserves van de Vereniging IVN betreft het totaal eigen vermogen van de landelijke vereniging. Hierin is een bedrag ad. € 28.324 aan bestemmingsreserves begrepen. De doelbestemming van deze reserves is toegelicht in de balans van de Vereniging IVN in bijlage 6. Het resultaat over het boekjaar 2020 wordt toegevoegd aan de reserves van de vereniging.

j Aandeel derden		
Saldo per 1 januari	19.896	17.351
Verkoop deelneming	(4.974)	-
Aandeel derden in resultaat boekjaar	(1.095)	2.545
Saldo per 31 december	13.827	19.896

Dit betreft het aandeel derden ad. 15% in de deelneming in SME Advies. In 2020 is er 5% van de deelneming verkocht aan IVN.

k Voorzieningen		
Saldo per 1 januari	-	40.250
Onttrokken in boekjaar	-	(40.250)
Saldo per 31 december	-	-

Dit betreft een voorziening voor het groot onderhoud aan het Woldhuis te Apeldoorn. De voorziening is in 2019 aangewend ten behoeve van de renovatie van het pand. Vanaf 1 april 2019 wordt het pand gehuurd van de gemeente Apeldoorn.

l Belastingen en pensioenen	31-12-2020	31-12-2019
Loonheffingen	562.647	456.988
Toeristenbelasting	2.293	8.360
Omzetbelasting	122.469	69.677
	687.409	535.025

m Overige schulden en overlopende passiva		
Vakantiedagen	223.731	248.321
Overige	177.740	163.967
	401.471	412.288

n Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen **Huur kantoren**

Voor de huur van kantoren zijn overeenkomsten afgesloten waarvan de verplichtingen in 2020 per maand € 29.664 bedragen. De omvang van de verplichtingen met een looptijd korter dan 1 jaar bedraagt € 335.649. Langer dan 1 jaar bedraagt de omvang van de verplichtingen € 1.271.634.

Fiscale eenheid omzetbelasting

Op grond van een beschikking van de belastingdienst is er vanaf 2005 sprake van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting tussen SME Advies en de Stichting IVN. Daardoor is Stichting IVN aansprakelijk voor de schulden uit hoofde van omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2020

	2020 Realisatie	2019 Realisatie
a Baten van particulieren		
Contributies leden	301.064	307.360
Donaties	20.572	-
	321.636	307.360
b Baten van bedrijven		
Baten bedrijven voor de stichting	578.971	491.800
Baten bedrijven voor de vereniging	16.415	-
	595.386	491.800
c Baten van fondsen		
Baten fondsen voor de stichting	270.877	187.423
Baten fondsen voor de vereniging	30.000	29.000
	300.877	216.423
d Baten van andere not-for-profit organisaties		
Baten not-for-profit organisaties voor de stichting	1.074.394	2.242.242
Baten not-for-profit organisaties voor de vereniging	15.663	36.655
	1.090.057	2.278.897
e Baten van loterijorganisaties		
Nationale Postcode Loterij - Reguliere bijdrage	1.369.500	1.330.500
Nationale Postcode Loterij - Extra projectbijdrage	362.200	2.709.569
	1.731.700	4.040.069
Tussen de NV Nationale Postcode Loterij en IVN is in 1996 een overeenkomst gesloten waarin is bepaald dat IVN als beneficiënt zal delen in de opbrengst van de loterij. Deze overeenkomst is in 2021 verlengd tot en met 2025. De besteding van de jaarlijkse bijdrage van de NPL wordt in bijlage 1 toegelicht. In 2019 was door een toekenning voor het project 'Schone Rivieren' sprake van een stijging van de baten.		
f Baten van subsidies van overheden		
f.1 Subsidie Provincies regulier		
f.1 Subsidie Provincies regulier	2.946.954	2.442.141
f.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken	1.000.000	1.000.000
f.3 Overige subsidies overheden	3.845.927	3.897.176
	7.792.881	7.339.317
f.1 Subsidie Provincies regulier		
Dit betreft de Provinciale subsidies die ten behoeve van de regionale activiteiten jaarlijks worden toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 2 toegelicht. De overige subsidies die door Provincies zijn toegekend zijn opgenomen onder de "overige subsidies overheden".		
f.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken		
Dit betreft de subsidies die ten behoeve van de activiteiten in de Nationale Parken zijn toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 3 toegelicht.		
f.3 Overige subsidies overheden		
Projectsubsidies provincies	1.779.468	1.987.240
Subsidies gemeenten	1.396.878	1.426.922
Overige subsidies overheden	669.581	483.014
	3.845.927	3.897.176

g Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	2020 Realisatie	2019 Realisatie
Bijdragen deelnemers	74.214	188.950
Baten SME Advies	931.201	1.101.399
g.1 Brutomarge webwinkel	193.867	276.820
Overige baten als tegenprestatie	221.387	461.826
	1.420.669	2.028.995
g.1 Brutomarge webwinkel		
Omzet webwinkel	326.005	408.393
Kostprijs omzet webwinkel	(132.138)	(131.573)
	193.867	276.820

h Kosten beheer & administratie

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen van RJ 650 toegepast omdat IVN als fondsenwervende instelling onder de werking van deze richtlijn valt. De richtlijn schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de bestedingen van de organisatie aan de doelstelling en aan kosten van Beheer & Administratie alsmede Fondsenwerving. In verband hiermee is per functiegroep beoordeeld in welke mate er aan deze verschillende categorieën tijd wordt besteed. Daaruit is onderstaande verdeling

Urenbesteding	Doelstelling	Beheer & administratie	Fondsen- werving
Management & Directie	80%	10%	10%
Projectmanagement	100%	0%	0%
Officemanagement	90%	10%	0%
Communicatie	100%	0%	0%
Fondsenwerving	0%	0%	100%
Financiën, ICT, P&O	50%	50%	0%

In de kostenverdeelstaat worden de direct en indirect toerekenbare kosten toegewezen aan de doelstelling, Beheer & Administratie en Fondsenwerving. De direct toewijsbare kosten voor de doelstelling zijn alle materiële kosten voor de projecten. De niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend aan de drie categorieën, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Besteding (in €1.000)	Natuur en gezondheid	Natuur in de buurt	Kind en natuur	Natuur en recreatie	Jongeren	Vrijwilligers en educatie	Overige
Salarissen en sociale	408	691	1.921	1.578	508	960	992
Pensioenlasten	32	54	150	123	40	75	78
Overige personeelskosten	37	62	174	143	46	87	90
Afschrijvingen	9	15	41	33	11	20	21
Huisvestingskosten	30	51	140	115	37	70	73
Kantoor en algemene kosten	31	52	145	119	38	73	75
Directe kosten	107	182	505	416	133	1.263	259
Totaal	654	1.107	3.076	2.527	813	2.548	1.588

Besteding (in €1.000)	SME Advies	Doelstelling	Fondsen- werving	Beheer & administratie	2020 realisatie	2019 realisatie
Salarissen en sociale						
lasten	483	7.541	46	411	7.998	7.288
Pensioenlasten	13	565	4	31	600	550
Overige personeelskosten	45	684	4	37	725	833
Afschrijvingen	18	168	1	9	178	160
Huisvestingskosten	64	580	3	31	614	546
Kantoor en algemene kosten	44	577	3	31	611	574
Directe kosten	127	2.991	12	109	3.111	3.995
Totaal	794	13.106	73	659	13.837	13.946

De kosten van Beheer & Administratie gerelateerd aan de totale kosten zijn voor 2020 uitgekomen op 4,7% (2019: 5,0%). Daarmee is de doelstelling om onder de norm van 6% te blijven ruimschoots behaald. Gedurende 2020 was het aantal FTE 134,54.

Vennootschapsbelasting

Belastbaar bedrag SME Advies 2020

Resultaat voor belasting SME Advies (7.299)

Over dit resultaat is geen vennootschapsbelasting verschuldigd, het (negatieve) belastbaar bedrag wordt toegevoegd aan de compensabele verliezen.

Verantwoording Wet normering topinkomens (WNT) van Stichting IVN

Bestuur en Directie

Het bestuur van Stichting IVN wordt gevormd door de Algemeen Directeur, Jelle de Jong. De dagelijkse leiding is tevens in handen van het managementteam. De beloning van de bestuurder is als volgt weer te geven:

Dienstverband	2020	2019
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	36	36
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Periode	1/1-31/12	1/1-31/12
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging	2020	2019
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	116.323	113.683
Beloningen betaalbaar op termijn	11.902	11.943
Totale bezoldiging	128.225	125.626
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	194.000

Aan de directeur zijn geen leningen of voorschotten verstrekt. De adviesregeling "Beloning directeuren Goede Doelen" geeft criteria om de zwaarte van de directiefunctie te wegen en komt zo tot normen voor maximale jaarinkomens. Op basis van deze criteria wordt de directiefunctie gewogen op 470 punten, waarbij voor 2020 een maximaal totaal jaarinkomen (exclusief sociale en pensioenlasten) van € 140.780 hoort. De directeur wordt beloond volgens de CAO Welzijn en blijft onder het maximum.

Toezichthoudende topfunctionarissen die onbezoldigd zijn:

De Raad van Toezicht van Stichting IVN ontvangt geen bezoldiging voor hun taken. Alleen de gemaakte onkosten worden vergoed. Er zijn geen belaste onkostenvergoedingen betaald. De Raad van Toezicht bestaat ultimo 2020 uit: Rolf Boersma, Riyan van den Born, Louisa van den Broek, Bram van Dijk, Hans Gilissen, Jose Hendriksen, Han Mouton en Janneken Sprangers.

Bestuurdersbeloning Vereniging IVN

Het bestuur van de Vereniging IVN heeft in 2020 geen bezoldiging ontvangen voor hun taken. Alleen de gemaakte onkosten zijn vergoed. Er is geen sprake van belaste onkostenvergoedingen.

Enkelvoudige Jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

Bedragen in euro's	ref	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA			
Materiële vaste activa	a	779.021	815.389
Financiële vaste activa	b	86.819	88.169
Voorraden		141.692	162.372
Vorderingen			
Nog te ontvangen projectsubsidies	c	512.128	410.132
Subsidies overheden	d	821.095	1.211.060
Debiteuren en overige subsidies	e	726.978	847.267
Vorderingen op groepsmaatschappijen	f	65.408	2.100
Pensioenen	g	95.205	80.852
Overige vorderingen en overlopende activa		70.126	67.273
		2.290.940	2.618.684
Liquide middelen		4.786.203	5.440.482
Totaal		8.084.675	9.125.096
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Continuïteitsreserve	h	2.590.292	2.492.976
Kortlopende schulden			
Crediteuren		498.132	781.699
Schulden aan groepsmaatschappijen	i	-	96.853
Belasting, sociale premies en pensioen	j	564.925	464.704
Vooruitontvangen subsidies	k	4.106.081	4.945.367
Overige schulden en overlopende passiva	l	325.245	343.497
		5.494.383	6.632.120
Totaal		8.084.675	9.125.096

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2020

Bedragen in euro's	ref	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten				
Baten van bedrijven		579.721	582.799	497.650
Baten van fondsen		270.877	272.315	187.423
Baten van andere not-for-profit organisaties		1.054.389	1.080.098	2.242.242
Baten van loterijorganisaties	a	896.705	1.062.310	3.365.069
Baten van subsidies van overheden	b	7.792.881	7.834.252	7.339.317
Som van de geworven baten		10.594.573	10.831.773	13.631.701
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	c	486.366	730.975	880.517
Overige baten		10.616	10.672	25.995
Mutatie onderhanden werk personeel		1.748.251	1.576.577	(1.590.362)
Resultaat deelneming		(13.349)	(13.420)	10.043
Totaal baten		12.826.457	13.136.577	12.957.894
Bested aan doelstellingen				
Natuur en gezondheid	d	692.640	698.518	1.518.898
Natuur in de buurt	d	1.173.418	1.183.376	984.111
Kind en natuur	d	3.259.920	3.287.586	2.541.606
Natuur en recreatie	d	2.678.649	2.701.382	3.101.527
Jongeren	d	861.265	868.574	582.990
Vrijwilligers en educatie	d	1.629.897	1.643.729	1.312.507
Overig	d	1.682.888	1.697.170	1.605.082
Totaal besteed aan doelstellingen		11.978.677	12.080.335	11.646.722
Beheer en administratie	d	666.359	672.014	728.340
Werving baten	d	77.478	78.136	88.348
Totaal lasten		12.722.514	12.830.485	12.463.410
Saldo baten en lasten voor financiële baten en lasten		103.943	306.092	494.484
Financiële baten		1.973	1.990	1.938
Financiële lasten		(8.600)	(8.673)	-
Saldo financiële baten en lasten		(6.627)	(6.683)	1.938
Saldo baten en lasten		97.316	299.409	496.422
Bestedingspercentage lasten		93,4%	92,0%	89,9%
Percentage beheer & administratie		5,2%	5,2%	5,8%

Toelichting op de enkelvoudige balans

a Materiële vaste activa

	Verbouwing	Inventaris	ICT	Totaal
Stand per 1 januari 2020				
Aanschafwaarde	412.267	422.837	1.207.411	2.042.515
Cumulatieve afschrijving	(58.524)	(303.314)	(865.288)	(1.227.126)
Boekwaarde per 1 januari	353.743	119.523	342.123	815.389
Mutaties 2020				
Investerings	65.077	22.592	65.874	153.543
Afschrijvingen	(30.922)	(27.377)	(131.612)	(189.911)
Boekwaarde per 31 december 2020	387.898	114.738	276.385	779.021
Stand per 31 december 2020				
Aanschafwaarde	477.344	445.429	1.273.285	2.196.058
Cumulatieve afschrijving	(89.446)	(330.691)	(996.900)	(1.417.037)
Boekwaarde per 31 december 2020	387.898	114.738	276.385	779.021
Afschrijvingspercentages	5%	10%	20%	

b Financiële vaste activa

	2020	2019
Saldo per 1 januari	88.169	78.126
Aankoop deelneming	4.974	-
Resultaat lopend boekjaar	(6.324)	10.043
Saldo per 31 december	86.819	88.169
Kostprijs deelneming	29.374	24.400
Resultaat vorige boekjaren	63.769	53.726
Resultaat lopend boekjaar	(6.324)	10.043
Saldo per 31 december	86.819	88.169

Dit betreft een 85% belang in het aandelenkapitaal van Innovatie en Duurzaamheid B.V. (handelsnaam SME Advies), alsmede aan 100% belang in Woldhuis Exploitatie B.V. Laatstgenoemde vennootschap is opgericht op 26 april 2017. In 2020 is het belang van IVN in SME Advies uitgebreid met 5%.

c Nog te ontvangen projectsubsidies

Dit betreft de ultimo boekjaar onderhanden projecten van stichting IVN, waarvan de bestede uren en kosten hoger zijn dan de reeds ontvangen opbrengsten.

d Subsidies overheden

	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen uit hoofde van subsidies van overheden	821.095	1.211.060
	821.095	1.211.060

Deze vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

e Debiteuren en overige subsidies

Vorderingen op debiteuren	726.978	847.267
	726.978	847.267

f Vorderingen op groepsmaatschappijen

Rekening-courant Vereniging IVN	64.656	-
Innovatie en Duurzaamheid BV (SME Advies)	752	2.100
	65.408	2.100

g	Pensioenen	31-12-2020	31-12-2019
	Pensioenpremie	95.205	80.852
		95.205	80.852

h	Continuïteitsreserve	2020	2019
	Saldo per 1 januari	2.492.976	1.996.554
	Resultaatbestemming boekjaar	97.316	496.422
	Saldo per 31 december	2.590.292	2.492.976

De continuïteitsreserve is, conform RJ 650, gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om te bevorderen dat IVN ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Nominaal gezien wordt de reserve getoetst aan de CBF norm en mag deze maximaal 1,5 maal de uitvoeringskosten bedragen. Gerelateerd aan de vaste personeelslasten over 2019 is de reserve uitgekomen op 32% (2019: 35%) op basis van de enkelvoudige cijfers. De streefnorm is door de Raad van Toezicht van IVN gesteld op 33%.

Het verschil tussen het enkelvoudig eigen vermogen en het geconsolideerde eigen vermogen van Stichting IVN betreffen de reserves van de vereniging.

i	Schulden aan groepsmaatschappijen	31-12-2020	31-12-2019
	Rekening-courant Vereniging IVN	-	92.563
	Innovatie en Duurzaamheid BV (SME Advies)	-	4.290
		-	96.853

j	Belasting, sociale premies en pensioen		
	Loonheffingen	498.911	437.994
	Toeristenbelasting	2.293	8.360
	Omzetbelasting	63.721	18.350
		564.925	464.704

k	Vooruitontvangen subsidies		
	Subsidie Provincie regulier	47.087	-
	Tiny Forest - Nationale Postcode Loterij	477.852	921.873
	Schone Rivieren - Nationale Postcode Loterij	1.125.081	1.631.861
	Overige Projectsubsidies	2.456.061	2.391.633
		4.106.081	4.945.367

l	Overige schulden en overlopende passiva		
	Vakantiedagen	223.731	248.321
	Overige	101.514	95.176
		325.245	343.497

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

a Baten van loterijorganisaties

Bedragen in euro's	2020 Realisatie	2019 Realisatie
Nationale Postcode Loterij - Reguliere bijdrage	694.500	655.500
Nationale Postcode Loterij - Extra projectbijdrage	362.200	2.709.569
	1.056.700	3.365.069

De besteding van de reguliere bijdrage van de NPL wordt in bijlage 1 toegelicht.

b Baten van subsidies van overheden

b.1 Subsidie Provincies regulier	2.946.954	2.442.141
b.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken	1.000.000	1.000.000
b.3 Overige subsidies overheden	3.845.927	3.897.176
	7.792.881	7.339.317

b.1 Subsidie Provincies regulier

Dit betreft de Provinciale subsidies die ten behoeve van de regionale activiteiten jaarlijks worden toegekend. De verdeling van deze subsidies wordt in bijlage 2 toegelicht. De overige subsidies die door Provincies zijn toegekend zijn opgenomen onder de "overige subsidies overheden".

b.2 Subsidie ministerie EZ inzake Nationale Parken

Dit betreft de subsidie van het ministerie van Economische Zaken die ten behoeve van onze activiteiten in de Nationale Parken jaarlijks wordt toegekend. De besteding van deze subsidie wordt in bijlage 3 toegelicht.

b.3 Overige subsidies overheden

Subsidies gemeenten	1.396.878	1.426.922
Projectsubsidies provincies	1.779.468	1.987.240
Overige subsidies overheden	669.581	483.014
	3.845.927	3.897.176

c Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten

Bijdragen deelnemers	71.112	141.871
Omzet accommodaties	221.387	461.826
c.1 Brutomarge webwinkel	193.867	276.820
	486.366	880.517

c.1 Brutomarge webwinkel

Omzet webwinkel	326.005	408.393
Kostprijs omzet webwinkel	(132.138)	(131.573)
Brutomarge webwinkel	193.867	276.820

d Kosten beheer & administratie

Bij het opstellen van de jaarrekening worden de bepalingen van RJ 650 toegepast omdat IVN als fondsenwervende instelling onder de werking van deze richtlijn valt. De richtlijn schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de bestedingen van de organisatie aan de doelstelling en aan kosten van Beheer & Administratie alsmede Fondsenwerving.

In verband hiermee is per functiegroep beoordeeld in welke mate er aan deze verschillende categorieën tijd wordt besteed. Daaruit is onderstaande verdeling voortgekomen:

Urenbesteding	Doelstelling	Beheer & Administratie	Fondsenwerving
Management & Directie	80%	10%	10%
Projectmanagement	100%	0%	0%
Officemanagement	90%	10%	0%
Communicatie	100%	0%	0%
Fondsenwerving	0%	0%	100%
Financiën, ICT, P&O	50%	50%	0%

In de kostenverdeelstaat worden de direct en indirect toerekenbare kosten toegewezen aan de doelstelling, Beheer & Administratie en Fondsenwerving. De direct toewijsbare kosten voor de doelstelling zijn alle materiële kosten voor de projecten. De niet direct toerekenbare kosten worden op basis van de relatieve urenbesteding per categorie toegerekend aan de drie categorieën, zoals weergegeven in onderstaand overzicht:

Besteding	Natuur en gezondheid	Natuur in de buurt	Kind en natuur	Natuur en recreatie	Jongeren	Vrijwilligers en educatie	Overig
<i>Bedragen in euro's</i>							
Salarissen en sociale lasten	408.148	691.454	1.920.956	1.578.433	507.513	960.441	991.667
Pensioenlasten	31.912	54.063	150.195	123.414	39.681	75.095	77.536
Overige personeelskosten	37.255	63.114	175.339	144.075	46.324	87.666	90.516
Afschrijvingen	8.243	13.965	38.796	31.878	10.250	19.397	20.028
Huisvestingskosten	29.841	50.554	140.447	115.404	37.106	70.221	72.504
Kantoor en algemene kosten	30.869	52.296	145.286	119.381	38.384	72.640	75.002
Directe (materiële) kosten	146.372	247.972	688.901	566.064	182.007	344.437	355.635
Totaal	692.640	1.173.418	3.259.920	2.678.649	861.265	1.629.897	1.682.888

Besteding	Doelstelling	Fondsenwerving	Beheer & administratie	2020 realisatie	2019 realisatie
Salarissen en sociale lasten	7.058.612	45.655	392.662	7.496.929	6.609.418
Pensioenlasten	551.897	3.570	30.701	586.168	533.249
Overige personeelskosten	644.289	4.167	35.841	684.297	782.993
Afschrijvingen	142.555	922	7.930	151.407	144.726
Huisvestingskosten	516.078	3.338	28.709	548.125	509.688
Kantoor en algemene kosten	533.859	3.453	29.698	567.010	527.979
Directe (materiële) kosten	2.531.387	16.373	140.818	2.688.578	3.355.357
Totaal	11.978.677	77.478	666.359	12.722.514	12.463.410

De kosten van Beheer & Administratie voor 2020 in relatie tot de totale kosten bedraagt 5,2% (2019: 5,8%). De doelstelling van IVN om onder de norm van 6% te blijven is in 2020 derhalve gehaald.

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2020 is besloten tot een juridische fusie van de Stichting IVN en de Vereniging IVN, deze fusie is 22 april 2021 geëffectueerd, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2021. Om de fusie juridisch mogelijk te maken is op 4 januari 2021 de rechtsvorm van de Stichting IVN gewijzigd in een vereniging en is de naam gewijzigd in Vereniging 1IVN. Bij de fusie is de 'oude' Vereniging IVN opgegaan in de Vereniging 1IVN en is aansluitend de naam gewijzigd in Vereniging IVN. De fusie heeft als zodanig geen financiële gevolgen voor de organisatie.

Resultaatbestemming

De Raad van Toezicht heeft de door de Raad van Bestuur voorgestelde resultaatbestemming zoals opgenomen in de jaarrekening en weergegeven in de geconsolideerde staat van baten en lasten 2020 goedgekeurd.

Amsterdam, 2 juni 2021

Raad van bestuur

Jelle de Jong

Raad van Toezicht

Hans Gilissen (voorzitter)
Rolf Boersma
Riyan van den Born
Louisa van den Broek
Bram van Dijk
José Hendriksen
Han Mouton
Janneken Sprangers

Origineel getekend door Jelle de Jong namens de Raad van Bestuur en Hans Gilissen namens de Raad van Toezicht.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Anticumulatiebepaling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag, Thema's, IVN 2020, Bestuur en organisatie, Financieel beleid;
- overige gegevens;
- bijlage 1: verdeling reguliere bijdrage Nationale Postcodeloterij 2020;
- bijlage 2: verdeling reguliere subsidie provincies 2020;
- bijlage 3: Subsidie Nationale parken 2020 - Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties en met de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 30 juni 2021

Mazars N.V.

Origineel is getekend door drs. R.C.H.M. Horsmans RA RV

Bijlage 1

Verdeling reguliere bijdrage Nationale PostcodeLoterij 2020

	2020	2019
Activiteiten gericht op inhoudelijke speerpunten	145.000	156.000
Cursushuis	80.000	80.000
VLTD	-	3.500
Kind en natuur	-	10.000
Duurzaamheid	10.000	7.500
Operatie Steenbreek	-	10.000
Natuur en gezondheid	5.000	10.000
Woesteland	40.000	35.000
Route app	10.000	-
Service activiteiten voor leden, regio's en afdelingen	94.500	89.500
Verzekering WA en ongeval	12.500	7.500
Servicedesk ledenservice en adm.	35.000	35.000
Websupport, onderhoud en ontwikkeling	25.000	25.000
Ledenadministratie	22.000	22.000
Activiteiten gericht op werving, binding en support leden	155.500	160.500
Lokale PR en werving	13.000	13.000
Online & e-mailmarketing	-	5.000
Ledenwervingsacties	15.000	15.000
Ledendag	15.000	15.000
Mens en Natuur	75.000	75.000
Interne communicatie	12.500	12.500
Vrijwilligersbeleid	25.000	25.000
Activiteiten ten behoeve van zichtbaarheid van IVN	162.500	152.500
Pers en publiciteit	7.500	7.500
Netwerkvorming	5.000	5.000
Campagnebudget	150.000	140.000
Functioneren van de Vereniging	117.500	116.500
Bereik- en impactmeting	5.000	5.000
Vergader- en overige kosten LB	10.000	10.000
Vergader- en reiskosten LR	6.000	6.000
Beleidsondersteuning LB en LR	63.500	65.000
Vernieuwing statuten	9.000	13.000
Bestuurlijke projecten	2.500	7.500
Kosten fondsenwerving en partnerships	5.000	10.000
Training vertrouwenspersonen	5.000	-
1IVN	11.500	-
Corporate Communicatie	600.000	600.000
Regionale bijdragen	75.000	75.000
Totaal ontvangen	1.350.000	1.350.000
Nog te besteden bijdrage in nieuwe boekjaar	19.500	(19.500)
Totaal besteed gedurende het boekjaar	1.369.500	1.330.500

Bijlage 2

Verdeling reguliere subsidie provincies 2020

In onderstaand overzicht staan de bedragen vermeld overeenkomstig de subsidieaanvragen en subsidiebeschikkingen voor reguliere jaarlijkse subsidies van de verschillende provincies.

	2020	2019
Provincie Drenthe	394.923	220.023
Provincie Flevoland	145.161	142.175
Provincie Fryslân	188.345	189.258
Provincie Gelderland	280.000	103.200
Provincie Groningen	119.000	115.400
Provincie Limburg	226.407	222.185
Provincie Noord-Brabant	170.195	168.118
Provincie Noord-Holland	196.000	178.000
Provincie Utrecht	192.201	177.875
Provincie Zeeland	704.722	595.907
Provincie Zuid Holland	330.000	330.000
	2.946.954	2.442.141

Bijlage 3

Subsidie Nationale Parken 2020 - Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

In de kolom "Toezegging" zijn de bedragen vermeld overeenkomstig de aanvraag en de brief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 18 mei 2020. (kenmerk DGNVLG / 20087849, verplichtingnummer: 1400011020).

In de kolom besteed zijn de werkelijke bestede en ingehuurde uren vermeld met daarnaast de omrekening in geld tegen tegen normtarieven.

	Toezegging	Besteed door IVN	
	euro	uren	euro
Lauwersmeer	66.738	800	67.410
Schiermonnikoog	37.288	88	7.907
Detachering Schiermonnikoog		440	29.400
De Alde Feanen	37.289	415	37.288
Drents-Friese Wold	54.062	602	54.090
Dwingelderveld	24.611	274	24.619
Drentsche Aa	66.739	793	66.762
Weerribben-Wieden	66.700	799	66.696
De Sallandse Heuvelrug	62.264	789	63.446
De Hoge Veluwe	37.289	415	37.288
Utrechtse Heuvelrug	32.814	366	32.885
Duinen van Texel	41.495	480	43.083
Zuid-Kennemerland	70.779	789	70.847
Oosterschelde	133.478	1.654	133.510
De Biesbosch	32.814	368	33.038
De Loonse en Drunense Duinen	58.732	746	59.183
De Groote Peel	34.386	422	34.541
De Maasduinen	34.386	410	34.530
De Meinweg	34.386	423	34.450
Grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide	23.750	277	23.842
Landelijke ondersteuning	50.000	613	55.033
	1.000.000	11.960	1.009.848

Bijlage 4

Balans per 31 december 2020 Vereniging IVN

Bedragen in euro's	ref	31 december 2020	31 december 2019
ACTIVA			
Vorraden	a	6.768	6.768
Onderhanden werk			
Personele kosten		741	18.063
Materiële kosten		7.269	2.057
		8.010	20.120
Vorderingen			
Debiteuren en overige subsidies		67.534	-
Rekening courant Stichting IVN		-	92.563
Overige vorderingen		-	31.338
		67.534	123.901
Liquide middelen		280.191	223.256
Totaal		362.503	374.045
PASSIVA			
Reserves			
Algemene reserve Vereniging IVN	b	233.220	236.594
Bestemmingsreserve afdeling Woesteland	c	8.012	7.478
Bestemmingsreserve Scharrelkidsfonds	d	20.312	34.395
Bestemmingsreserve NGC-Brabant fonds	e	-	-
		261.544	278.467
Kortlopende schulden			
Crediteuren		12.038	32.108
Vooruitontvangen subsidies		24.265	45.127
Rekening courant Stichting IVN		64.656	-
Overige schulden		-	18.343
		100.959	95.578
Totaal		362.503	374.045

Bijlage 5

Staat van baten en lasten 2020 Vereniging IVN

Bedragen in euro's	ref	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten				
Baten van particulieren	f	321.636	314.000	307.360
Baten van bedrijven	g	16.415	-	-
Baten van fondsen	h	30.000	32.000	29.000
Baten van andere not-for-profit organisaties	i	15.663	-	36.655
Baten van loterijorganisaties		675.000	675.000	675.000
Som van de geworven baten		1.058.714	1.021.000	1.048.015
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten	j	3.100	3.000	47.077
Overige baten		35.352	26.628	-
Som van de baten		1.097.166	1.050.628	1.095.092
Lasten				
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
Vrijwilligers en educatie	k	1.114.089	1.050.628	1.075.282
Som van de lasten		1.114.089	1.050.628	1.075.282
Saldo van baten en lasten		(16.923)	-	19.810
Bestedingsratio lasten		100%	100%	100%
Ratio beheer & administratie		0%	0%	0%
Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve vereniging IVN		(3.374)		18.942
Reserve vereniging Woesteland		534		(3.557)
Reserve Scharrelkidsfonds		(14.083)		4.425
Totaal		(16.923)		19.810

Bijlage 6

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten 2020 Vereniging IVN

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening van Vereniging IVN zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening van Stichting IVN.

a Voorraden	2020	2019
Saldo per 1 januari	6.768	12.463
Mutatie (verkoop en inkoop) boekjaar	-	(5.695)
Saldo per 31 december	6.768	6.768
Dit betreft de voorraad cursusmateriaal.		

b Reserve Vereniging IVN

Saldo per 1 januari	236.595	217.472
Vrijval bestemmingsreserve	-	180
Resultaatbestemming boekjaar	(3.375)	18.943
Saldo per 31 december	233.220	236.595

Conform de richtlijn van het CBF rapporteren wij de continuïteitsreserve. Deze reserve van vereniging IVN laat zich echter lastig uitdrukken ten opzichte van de totale lasten. Daarom heeft de financiële commissie van de vereniging een vaste norm van € 200.000 bepaald. Ultimo 2020 is de reserve ruimschoots boven deze norm uitgekomen. Deze norm is overigens in overeenstemming met het beleid van het CBF, waarbij een maximale continuïteitsreserve van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie wordt gehanteerd.

c Bestemmingsreserve afdeling Woesteland

Saldo per 1 januari	7.478	11.035
Baten	711	16.615
Lasten	(177)	(20.172)
Saldo per 31 december	8.012	7.478

Woesteland is de jongerenafdeling van vereniging IVN. Het is een werkgroep en dus onderdeel van de landelijke vereniging. Hiermee worden de financiële baten en lasten meegenomen in de jaarrekening van de vereniging.

d Bestemmingsreserve Scharrelkidsfonds

Saldo per 1 januari	34.395	29.970
Opbrengsten	10.399	5.775
Uitkeringen	(24.482)	(1.350)
Saldo per 31 december	20.312	34.395

In 2013 heeft het landelijk bestuur van de vereniging besloten om een deel van de geworven baten uit fondsenwerving te reserveren in een fonds ten behoeve van projecten en activiteiten binnen het thema Kind & Natuur.

e Bestemmingsreserve NGC-fonds Brabant

	2020	2019
Saldo per 1 januari	-	180
Opheffing fonds	-	(180)
Uitkeringen NGC-fonds Brabant	-	-
Saldo per 31 december	-	-

In 2013 heeft vereniging IVN het fonds Natuurgidsencursus Brabant opgenomen. De stichting die deze verantwoordelijkheid droeg heeft een plek hiervoor gezocht en gevonden bij vereniging IVN. Het fonds heeft tot doel om natuur- en milieueducatie in Brabant financieel te ondersteunen. In 2019 is het fonds opgeheven en het resterende saldo (ad € 180) toegevoegd aan de algemene reserve.

f Baten van particulieren

Contributies leden	301.064	307.360
Donaties	20.572	-
Totaal	321.636	307.360

g Baten van bedrijven

Baten van bedrijven	16.415	-
Totaal	16.415	-

h Baten van fondsen

Baten van fondsen	30.000	29.000
Totaal	30.000	29.000

i Baten van andere not-for-profit organisaties

Baten van andere not-for-profit organisaties	15.663	36.655
Totaal	15.663	36.655

j Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten

Bijdragen deelnemers	3.100	47.077
Totaal	3.100	47.077

k Lasten besteed aan doelstelling

Directe kosten	1.009.821	974.193
Mutaties onderhanden werk personeel	104.268	101.089
Totaal	1.114.089	1.075.282

